1929 DECEMBER 6. PÉNTEK. Ára 10 fillér. XXXIII. ÉVFOLYAM. 277. SZÁM.

DEBRECZE[illegible]

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ. EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA HÉTKÖZNAP 10 FIL., VASÁRNAP 20 FILLÉR KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

HAJDÚFÖLD

FŐSZERKESZTŐ: THAN GYULA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT. SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3—48. A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3—47. KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3., I. E. T 141

Tek. Nemzeti Muzeumnak Bérmentve. Budapest

A Kormányzó neve

Magyarország Kormányzó Urának ma van a névünnepe. Nemzeti ünnep ez, lélekszerinti öröm, mely határon innen és határon tul is minden magyar szív összedobbanása. Ezen a napon a Nagyur lelkének világositó fénye, biztató tekintete és dicsőséges alakja jelenik meg a szemünk előtt, hogy megérezzük a szivét és ujra megbizonyosodjunk az ő nagy akaratáról, kormányzó, szervező, parancsoló és vezérlő erejéről, mely elvezet minket az uj élet diadalkapujához.

Otranto hőse már tizedik éve irányitja a magyar nép összetört hajóját. Ott áll az élet kormánykerekénél, neki köszönjük életünket s az egész magyarság vigasztalását. A mai kor legnagyobb hőse, az egyetlen vezér ő, akit a magyarok Istene küldött el hozzánk, hogy népének, nemzetének, a magyar államnak szabaditója legyen.

A háboru utáni tiz év ezer és ezer csalódást hozott. A trianoni magyar nép kiábrándult a vezérek egész sorából. Akik tiz év előtt még izzó sugarak voltak, ma már a ködös mult emlékei. Régi sugarak után uj sugarak és ujabb remények jöttek, de a legszentebb erőforrás: a *Vezér* nevének gyönyörü szivárványa változatlanul ragyog a nemzeti szeretet egén. Vitéz Horthy Miklós a magyar jelenkor hőse. Tizéves erő, de máris történi alak. Dicsőségét és népszerüségét sokszorozza az idő. Ma is olyannak látjuk, mint a Novara hidján s a szegedi elindulás-kor: Szent László, Hunyadi, Zrinyi Miklós és Rákóczi utódjának, ki századunk viharai közt élniakarásunk és öncéluságunk megtestesitője.

Amikor elindult hófehér paripáján, hogy feltámassza a magyar kard becsületét és uj magyar Toldiként lábat vetett a nagyalföld vérázott porán: már ott, a Nemzeti hadsereg bölcsőjénél is mindenki tudta, hogy utat vágott egy második ezerév felé. Azóta nagy idő telt el, öregebb lett a magyar szív, feketébbek az éjszakák s fehérebbek a Kormányzó hajszálai, de szive: *a magyar reménység szentségtartója*, s lelke: *a nemzeti gondolat repitő szárnya* maradt, mert ezzel a szivvel és ezzel a lélekkel egyet jelent a feltámadási akaraterő.

Ezért nemzeti ünnep a Kormányzó nevének megünneplése. *Vitéz Horthy Miklós...* Ez a név ünnepi imádság, Isten szivének kivetülése, sasrepülés a felhőzött egen és himnikus diadalének, mely megtölti hittel az el-elhalkuló reménységet és ébrentartja a keresztyén nemzeti öntudatot.

Legyen áldott a Kormányzó, legyen imádságunk a Kormányzó neve!

A KORMÁNYZÓ NÉVÜNNEPE

„A nemzet egységes, a megbontási kisérletek nem aggasztanak"

— mondotta Horthy Miklós Kormányzó az ifjusághoz intézett szózatában — A magyar ifjuság hódoló felvonulása Budapesten — A debreceni bajtársi egyesületek fáklyás menettel ünnepelték a Kormányzót

(A D. U. tudósitójától.)

A debreceni egyetem és a gazdasági akadémia hazafias ifjusága az idén is impozáns keretek között ünnepelte meg vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó névestjét. A gazdasági akadémia lövészcsapata és a Festetich bajtársi egyesület csütörtökön délután négy órakor indult el a Pallagról, hogy csatlakozzék az egyetemi ifjusághoz. A bajtársi egyesületek tagjai a Tisza István internátus udvarán gyülekeztek, ahonnan pontosan öt órakor megkezdődött a felvonulás. A bajtársak lampionokkal és trombitaszóval haladtak végig az utcákon, miközben meg-megujuló lelkesedéssel éltették Magyarország Kormányzóját. Legelől haladt a Turul-szövetség debreceni vezérkara: Zöld László „Turul" kerületi vezér, Molnár József, Dorogi Lajos ker. alvezér, Csák Máté ker. főirodeák, Urai Uray Sándor jogászelnök, „Werbőczi" vezér, vitéz dr. Szily Tibor a „Csaba", Végh László az „Árpád" és Incze Ferenc, a „Festetich" bajtársi egyesületek vezérei. A SzEFHE tagjainak élén Gáspár Bertalan haladt. Az öt csoportból álló menetet Fliegenschnee Lajos kerületi főlövészmester vezette.

Az impozáns méretü felvonulás a Tisza István-internátustól kiindulva zászlók alatt haladt a Péterfia-, Piac- és Deák Ferenc-utcákon a vasutállomásig, majd a Hunyadi-utcán és Piac-utcán keresztül a Kollégiumhoz ment.

Amerre a menet elvonult, a debreceni magyar közönség ezrei álltak sorfalat és a bajtársakkal együtt viharos lelkesedéssel ünnepelték Magyarország Kormányzó Urát.

A Turul-vezérség elhatározta, hogy Magyarország Nagyurát ez alkalommal táviratilag is értesiti törhetetlen ragaszkodásáról. A távirat szövege a következő:

Magyarország Kormányzójának névnapja alkalmából hódolatteljes tiszteletét küldi a „Turul" Bajtársi Szövetség debreceni kerülete.

A budapesti ifjuság felvonulása

Budapest, december 5.

A diákegyesületek tagjai csütörtökön délután négy órakor zászlók alatt gyülekeztek az egyetem téren, ahonnan zárt vonalas menetben zeneszó mellet felvonultak a királyi várpalota nagy udvarára, hogy immár tizedszer ünnepeljék névestjén Horthy Miklóst, Magyarország Kormányzóját, a magyar ifjuság bálványozott vezérét. A hatalmas menetet a müegyetemi hallgatók Hungária Szövetsége nyitotta meg. Ezután következtek a felvidéki, délvidéki és erdélyi megszállott területekről származó magyar diákok szövetségei, majd a katholikus diákszövetség kebelébe tartozó egyetemi és főiskolai ifjak hosszu sora, a Turul szövetség diszes egyenruhás tagjai, a Szent Imre diákegyesület, az állatorvosi főiskolai hallgatók, a Képzőmüvészeti Iskola halgatói és más egyesületekbe tartozó diákok.

A menetet a főiskolai diákok ötven tagu lovas csapata zárta be, amely uj szinnel járult az ünnepi felvonuláshoz.

Mindenütt, amerre a folytonosan kigyózó hatalmas menet elhaladt, az uttest két oldalán az érdeklődők ezrei állottak. Hat óra elmult, amikor a hódoló menet eleje a királyi vár udvarára ért. Az udvaron már öt óra után gyülekezni kezdett a közönség. A menet elhelyezkedése az udvaron közel husz percet vett igénybe. Felejthetetlen látvány volt a rendekbe sorakozott, jórészt egyenruhás egyetemi ifjak felvonulása, a szines lampionok és füstölgő fáklyák fénye mellett. A zenekarok e közben felváltva, fáradhatatlanul játszottak. Amikor az utolsó ember is elhelyezkedett a Vár udvarán, megjelent a ki világitott erkélyen Horthy Miklós Kormányzó markáns alakja, baljén feleségével. Háromszoros dörgő éljen hangzott el ezer és ezer torokból, majd a honvédzenekar a Himnuszt intonálta. A nemzeti imádság után Misángy Vilmos müegyetemi tanár üdvözölte a Kormányzót és ezeket mondta:

„Magyarország Kormányzója sokáig éljen!"

— Boldog és hálás az ifjuság, — mondotta, — hogy évente egyszer felkeresheti az öröm és a remény forrását. Boldogok vagyunk, hogy Főméltóságodat mindig áldozatkész ragaszkodásunkról biztosithatjuk. Sziklaszilárd elhatározásunk, hogy a szent lobogót, amelyet Főméltóságod a kezébe vett, diadalra is juttatjuk. Nagybányai vitéz Horthy Miklós Magyarország Kormányzója hazánk boldogitására sokáig éljen.

Háromszoros éljen követte szónok szavait, majd a Kormányzó a következő beszédet intézte az egybegyült ifjusághoz.

A Kormányzó beszéde

Hálásan köszönöm tanár ur meleg szavait és nektek mindnyájatoknak, hogy ide ismét felfáradtatok. Bármennyire jól esik is a ragaszkodásnak és együttérzésnek ezen megnyilatkozása, ezen a napon mindig rossz a lelkiismeretem, hogy nem akadályozhatom meg a felvonulást. December goromba hónap és minden alkalommal az az aggodalom száll meg, hogy betegség és meghülés lesz az eredmény. Ezért arra kérlek benneteket, hogy a jövőben a hazafias ifjuságnak csak egy kisebb küldöttsége keressen fel. Az juttassa itt kifejezésre bajaitokat és óhajaitokat és azoknak mondom én el mindazt, amit üzenni akarok.

Az aknamunka olyankor a legélénkebb, mikor baj fenyeget

Ezzel azt is elérhetjük, hogy magukat erkölcsi nyomás sulya alatt érezve talán olyanok is feljönnek, akik lélekben már nincsenek is velünk. Erre annál inkább sulyt helyezek, mert azok a hatalmas és nemzeti ideálokkal telitett diákszervezetek, melyek a közelmultban az egyöntetü érzés és gondolkozás mintaképei voltak, ma már nem olyan egységesek. Ezeknek a sorait is kikezdi már az az aknamunka, amelynek a tevékenysége mindig akkor a legélénkebb, amikor baj fenyeget. *Mert olyankor könnyü az elégedetlenséget szitani. A bajt most a gazdasági helyzet nehézsége okozza. Ez ma világjelenség, amely nálunk természetesen fájdalmasabb hatásokat vált ki, mint más boldogabb országokban, amelyeknek gazdasági egysége megmaradt, amelyeknek nem volt részük olyan megnyomoritásban, mint nekünk.* Nagy csalódás azt képzelni, hogy ezen az állapoton bárki is, akármilyen ravaszul kieszelt politikai programmal segithet. Amit a helyzet javulása érdekében ma józanul tenni lehet, azt a kormány megtette. Nem fér kétség ahhoz, hogy ezen intézkedések eredménye rövidesen érezhető lesz. Szerencsére a nemzet felfogása olyan egységes és határozott, hogy az érvényesülni törekvő megbontási kisérletek nem aggasztanak.

Egységesen kövessük a nemzeti irányt

Óva intem azonban az ifjuság soraiban azokat, akiknek kisebb az ellenálló erejük, hogy ne engedjenek idegen eszmék csábjának és ne hagyják magukat szélsőséges irányba sodorni, mert az egyetemi ifjuság van hivatva arra, hogy az ujra talpraállott *nemzet gerincét alkossa és a társadalmi életnek vezetését átvegye.* Az előttünk álló nagy feladatok megoldása megköveteli, hogy egységesen kövessük a nemzeti irányt, amely erőt és rendet jelent és politikai téren mindazt fejezi ki, ami fajunk érdekeinek legjobban megfelel. Vigyázzatok mindenkire, hogy ne bocsássa lelkét áruba senki. Ezt megakadályozni könnyebb, mint a már megtévedtet visszatéríteni. *A tuberkulózist is sokkal nehezebb gyógyitani, mint kitérni e betegség elől.*

Ti vagytok a magyar jövő

A mult nemes hagyományainak ereje kell, hogy keresztül segitsen benneteket a küzdelmes jelen nehézségein és a jelen komoly munkája kell, hogy képessé tegyen majd a jövő feladataira. Ti vagytok a magyar jövő reményeinek hordozói és szivből kivánom, hogy megtaláljátok munkátok jutalmát egy boldogabb Magyarországban. Még egyszer köszönöm, hogy felkerestetek.

Ujra háromszoros éljen harsogta be a levegőt, amikor a Kormányzó beszédének utolsó szavai elhangzottak, majd megkezdődött az ünnepély legmeghatóbb része, a többezer főnyi ifjuság diszfelvonulása a kormányzói erkély alatt. A diszemenetet az ötven főnyi lovascsapat zárta be.

Ezután a Kormányzó az ifjuság vezéreit és az ünnepélyen megjelent egyetemi tanárokat rövid kihallgatáson fogadta.

Tüdőplombálással gyógyitanak az Auguszta szanatóriumban

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

A debreceni orvosegyesület ma délután tartotta az idén negyedik tudományos ülését gazdag programmal. Az első felolvasást dr Könczey Ernő sátoraljaujhelyi kórházi főorvos tartotta, illusztrálva előadását betegbemutatással. A csontlágyulás egyik ritka kórképéről adott elő igen érdekes dolgokat. Azután az Auguszta szanatórium egyik osztályvezető orvosa, dr Práger Ferenc a tüdőbetegek uj gyógykezelési módjáról tartott előadást. Ez a gyógymód a mellkasnak olajjal való megtöltéséből áll és már igen szép sikereket értek el vele. Dr Sóky Gyula a sebészeti klinika tanára egy veleszületett rendellenességről, a köldökzsinórsérvről tartott előadást és a közönség előtt referált egy véletlen esetről, amikor is egy nyolcórás csecsemőt operált meg sikerrel. Az egyik legérdekesebb előadást dr Balkányi Pál, az Auguszta szanatórium sebészfőorvosa tartotta, aki a tüdőtuberkulózisnak tüdőplombálással való gyógyitásáról mondott el igen tanulságos dolgokat. Ezzel a gyógymóddal igen szép eredményeket értek el már az Auguszta szanatóriumban. Az előadást nagy közönség hallgatta végig.

Olvassa a Debreceni Ujságot

Kora tavasszal megkezdik a debreceni egyetemi internátus épitését

A polgármester eredményes tárgyalásai Budapesten

Dr Vásáry István polgármester és Miszti Károly tisztifőügyész csütörtökön Budapestre utaztak, ahol a kultuszminisztériumban Klebelsberg kultuszminiszterrel folytattak tanácskozást a tervezett egyetemi internátus felépitése ügyében. A polgármester az internátus épitését elsősorban a munkanélküliség enyhitése érdekében szorgalmazza s mint ismeretes, az épités költségeinek előteremtéséhez a vidéki városok és vármegyék hozzájárulását vették alapul. A terv szerint a vidéki városok tiz év alatt évenként meghatározott összegekben adnák össze az internátus felépitéséhez szükséges pénzt, hogy azonban az épitkezést már a kora tavasszal megkezdhessék, a kultuszminiszterrel abban az irányban folytatott tárgyalást a polgármester, hogy eszközölje ki a pénzügyminiszternél azt, hogy a városok és vármegyék által adandó összegekre a pénzügyminisztérium előlegeket adjon.

A tárgyalások eredményre vezettek, mert a kultuszminiszter kijelentette, hogy Bud Jánosnál közben fog járni, hogy a pénzügyminisztérium nagyobb összegü előleget bocsásson a város rendelkezésére, az épitkezés megkezdése céljából. Vásáry István és a tisztifőügyész az esti gyorsvonattal érkeztek meg Debrecenbe.

Baltazár püspök tanu lesz a tiszazugi arzénperben

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

December 13-án kezdődik Szolnokon a tiszazugi gyilkosságok első főtárgyalása.

A védők szerint ez a bünügy megnyugtatólag csak ugy birálható el, ha az egyes esetek individuális körülményei felderitésén kivül a most már szinte világszenzációvá fejlődött tiszazugi mérgezés etikai, társadalmi, vallási és közigazgatási körülményei is portrét kapnak a főtárgyaláson.

Ezért tanuként kérik a védők meg idézni dr Baltazár Dezső református püspököt, akinek egyházmegyéjéhez tartozik a Tiszazug és őt megkérdezni, milyen zilált vallási viszonyok között élt Nagyrév lakossága.

A Werbőczy bajtársi egyesület Miklós-napi disztáborozása

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

A Werbőczy bajtársi egyesület a Kormányzó névünnepe alkalmából a lampionos felvonulást követőleg az Arany Bika kistermében minden tekintetben pompásan sikerült disztáborozást rendezett, amelyen megjelent dr Bozóky Ferenc jogkari dékán, dr szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár, felsőházi tag és dr Tóth Lajos egyetemi tanár is, valamint az Árpád- és a Festetich bajtársi egyesületek vezérsége.

A disztáborozást Tóth Elek, a „Horthy Miklós" törzs törzsfője nyitotta meg lendületes, hazafias tüztől lángoló beszéd kiséretében majd Dávid Gyula saját szerzeményü Krónikáját olvasta fel nagy siker mellett. Bán Emil vigszavalata következett ezután, amely nagy derültséget keltett. Végül az ajándékok kiosztása után Török István, a „Derék" törzs törzsfője rövid beszéddel berekesztette a müsort.

Ezután vig beszélgetés folyt hosszu ideig, majd kezdetét vette a tánc, amely az éjszakai órákig tartott a legjobb hangulatban.

A táborozáson résztvett hölgyek névsorát az alábbiakban közöljük:

Urasszonyok: Veréb Istvánné, Csatári Szücs Bertalanné, Szemes Károlyné Birta Istvánné, Veszprémi Barnáné, Kopáry Sándorné, Novák Istvánné, Hamzsala Péterné, Tökés Gáborné, Sneider Jánosné, Szeöke Dánielné, Sarkadi Sándorné, Varga Ferencné, Oláh Andrásné, özv. Asztalos Istvánné, Nagy Lajosné, dr Porszász Károlyné, vitéz Deák Jánosné, Eötvös Jánosné, Biró Istvánné, Kiss Lajosné, Budai Sándorné, Pecze Jánosné, Fekete Jenőné, özv. v. dr Sóvágó Endréné, Kovács Józsefné, dr Szabó Gusztávné, Szabó Gézéné, Rézler Ervinné, Porczán Jánosné, Sz. Nagy Józsefné, Kováts Antalné, dr Tóth Sándorné, Kiss Kálmánné, Skulteti Ferencné, Kreitler Antalné, dr Berényi Lászlóné, özv. dr Ujhelyi Sándorné, Erben Tivadarné, Bajomi Józsefné, Koncz Lászlóné, báró Györffy Miklósné.

Urleányok: Csatári Szücs Gabi, Veréb Margitka, Birta Irénke, Veszprémi Kató, Novák Kató, Hamzsala Klára, Köröskényi Irén, Sneider Ilonka, Sneider Erzsébet, Szeöke Emmi, Sarkadi Gizike, Sarkadi Ilonka, Trnka Ilonka, Bogdán Margó, Varga Pirike, Oláh Lilike, Asztalos Ilus és Muci, Nagy Irén és Irma, Eötvös Bazsó, Biró Etelka, Kiss Rózsika és Bertuska, Pecze Bözsike és Ica, Kovács Pipi, Dedniszky Matild, Burghardt Katinka, Szabó Ili, Rézler Magdus, Porcán Mancika, Sz. Nagy Babci, Kovács Olga, Kiss Klárika, Modi Boriska, Skulteti Ica, Kreitler Irén, Kiss Lola, Jászay Irén, Steitfried Ilona, Kocsár Piroska, Bálint Emmi, Koncz Ica, Keresztessy Manci, Berényi Gabi, Ujhelyi Klárika, Szabó Csiri és Magda, Erben Irénke, Bajomi Ilike, Siposs Erzsébet, Magyar Kati, Magyar Sarolta, Kreszen Erzsébet, báró Györffy Irén.

„Erdélyért"

A székely hadosztály és dandár története 1918—1919.

Rendkivül érdekes, nagyszabásu két kötetes mü hagyta el a sajtót most a fenti cimmel, amelyben Koréh Endre lelkész az erdélyi magyarság 1918—1919. évi hősi küzdelmét hiteles és hivatalos adatok felhasználásával irta meg. Ez a könyv unikum a maga nemében, mert a forradalmi időknek csaknem egyetlen felemelő és az ezeréves multhoz méltó fejezetét örökiti meg. A két kötet 44 fejezete kiterjed az 1918—1919. évi nemzetiségi, politikai, társadalmi viszonyokra is és uj adataival teljes képét adja Magyarország sorsdöntő esztendejének. Szerző munkáját gróf Bethlen Istvánnak ajánlja, mint aki egy emberöltőn át küzdött Erdélyért. A 480 oldalra terjedő két kötet ára 10 pengő. Mivel egyelőre könyvkereskedői forgalomba nem kerül, megrendelhető lapunk utján is.

ALPACCA
evőszerek, korcsolyák, husgépek
bödönök **Nagy** vasüzletében Csapó-utca 77. sz. Kanyarsarok.

Mikulásnap a tiszti Kaszinóban

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Igen nagysikerü és bájos Mikulás-ünnepélyt rendezett csütörtök délután 4 órai kezdettel a debreceni helyőrségi tiszti kaszinó vezetősége a kaszinó disztermében. Az ünnepélyen megjelent nagyszámu közönség körében ott volt vitéz Sipos Árpád altábornagy, vegyes dandárparancsnok is, valamint a tisztek hozzátartozóikkal együtt. A közönség zömét természetesen a gyermekek tették ki, akik boldogan, türemetlenül várták a Mikulás bácsi megjelenését.

Négy órakor hirtelen sötétség lett a teremben, hirtelen elnémultak a gyermekek is, majd a következő pillanatban ősz szakállával, hátán hatalmas ajándékkal megrakott kosárral hat ördögjelmezbe öltözött pribékjével bevonult a Mikulás. Kigyulladt hirtelen a vörös bengáli tüz is, az ördögök láncal csörögtek, süvitettek, virgácsokkal csapkodtak, mig a gyermekek hol rémüldöztek, hol meg ujjongtak örömükben. Akkor volt legnagyobb az öröm, amikor Mikulás bácsi egyenként maga elé szólitotta a jó gyermekeket és kedves szavak kiséretében átadta nekik az ajándék-csomagokat. Hosszu ideig tartott az ajándékok kiosztása, majd a gyermekek boldog örömmel távoztak el a kedves Mikulás-ünnepélyről.

Tömegesen látogatják a Volt Iskolatársak Szövetségének kiállitását

Ritkaságszámba megy az a páratlanul nagy érdeklődés, amit a megértő debreceni közönség a Volt Iskolatársak Szövetségének a kiállitása iránt tanusit; megritkult a sora már az első napon és nemcsak a tündérien szép kézimunkasátornak, hanem a játék, virág, iparmüvészeti és egyéb csoportoknak is. Nagy kedvességnek örvend a levestésztasátor, ahol izléses csomagolásban gondos kéz gyártotta, pompás csiga és más levestészta kapható. — Rendkivül népszerüek Rácz Ilus iparmüvésznő csodálatosan finom és megkapóan izléses porcellánjai; már majdnem minden darabja elkelt és állandóan számos megrendelést kap.

Egyforma értéküek az ő zseniliahimzéseivel a Biró Erzsébet hasonló technikáju müremekei és a Varga Ilus, valamint a Pálffy nővérek bőrmunkái.

Tekintettel a buffet nagy forgalmára, arra kéri a vezetőség a társadalom megértő hölgytagjait, hogy süteményt, tortát és más ennivalót a mai és holnapi nap folyamán is a kollégiumba küldjenek. Akik fealjánlott adományaikat, még nem küldték volna el, délelőtt 10-től 1-ig és délután 3-tól 7 óráig bármikor küldhetik.

A kiállitás vasárnap délután 6 óráig lesz nyitva. Vasárnap délután 6 órakor kiváló gonddal összeállitott, magas nivóju hangversenyt fog rendezni a vezetőség. A hangverseny szereplőiül sikerült megnyerni a városi zenede három országoshirü müvésztanárát: D. Simonffy Irént, Aisler Mihályt és Buza Gábort, akik a zenirodalom egyik legnehezebb de egyuttal legszebb darabját Schubert B-dur trióját adják elő. Az alkalomnak megfelelő darabot énekel özv. dr Sántha Rusz Istvánné Kontsek Irén, verseiből felolvas Kesztyüsné Balogh Margit és szaval M. Csürös Ferike. Bevezető előadást tart dr Szondy György leánygimnáziumi tanár. A hangversenyre 80 filléres belépőjegy szolgál.

VÁLTOZATLAN AZ ANGOL BANKRÁTA

London, december 5.

Az Angol Bank mai ülésén a bankkamatlábat változatlanul 5.5 százalékban állapitotta meg.

Nagy viharok voltak a Ház csütörtöki ülésén

Friedrich István interpellációja a Budapesti Hirlap ügyéről — A Ház tudomásul vette a miniszterelnök és a pénzügyminiszter válaszát

Budapest, december 5.

A képviselőház csütörtöki ülésén apróbb ügyek elintézése után a belügyminiszter beterjesztette a székes fővárosi törvényjavaslatot. Annak napirendre tüzése körül hosszabb vita indult meg, majd a Ház elfogadta az elnök napirendi inditványát, mely szerint a javaslat tárgyalását már pénteken megkezdik.

Friedrich István interpellációja

Ezután igen sok képviselő jelenlétében mondotta el Friedrich István sürgős interpellációját a *Budapesti Hirlap* ügyéről.

1. Kérek felvilágositást arra vonatkozólag, hogy az 1920. évi XXXVII. tc., vagy az 1926. évi XIII. tc melyik paragrafusa alapján történt a Pénzintézeti Központnak a Budapesti Hirlap ujságvállalat finánemüveleteibe való bekapcsolása?

2. Összeegyeztethetőnek tartja-e a miniszter ur a közpénzek kezelésénél fokozottan kötelező gondossággal és felelősséggel a P. K.-nak, mint állami intézetnek a Budapesti Hirlap ügyében való szerepét?

3. Hajlandó-e a miniszter ur ezen üggyel összefüggő összes pénzintézeti és egyéb iratokat a Ház asztalára tenni?

Hogy jutott 23.000 millióhoz a B. H.

— Interpellációmat, — mondotta Friedrich István, — a kir. ügyészség egyik határozatával kezdem, amely szerint a Budapesti Hirlap ellen tett feljelentés ügyében a nyomozást megszünteti. A határozathoz csatolt iratok között megállapitható, hogy a P. K. által *tizmilliárd korona kölcsön folyósitása 1924 január 23-ától 1926 julius 5-éig több alkalommal tiz részletben történt. A nyomozás során a rendőrséghez a P. K. részéről is eljuttattak egy bejelentést, mely többek közt azt állitja, hogy a Rákosi Jenő Budapesti Hirlap Rt. ellen követelés 834.655 pengőt tesz ki.* Ennek biztositására — mondja a P. K. — jelzálogot szereztünk a Budapesti Hirlap Rt. VII., József-körut 5. szám alatt levő háromemeletes épületére.

— Itt egy kérdést kell tisztázni — folytatta Friedrich István. — *Hogyan jutott a Budapesti Hirlap ahhoz, hogy részére egy ilyen nagy kölcsönt nyujtsanak?* A P. K. szervezetéről szóló melyik paragrafus alapján indult meg ez a kölcsönakció? *Ha már ilyen tranzakciókat csinált a P. K., eljárt-e a kötelező gondossággal, amely tőle, mint magas pénzügyi fórumtól feltétlenül elvárható?*

Ezután adatokat sorol fel a Budapesti Hirlap régi üzletviteléről és arról, hogy 1927 május 17-én a P. K még 3250 millió koronát adott a vállalatnak, mely ugyanabban az évben kényszerfelszámolást kért maga ellen.

A székház értéke és az adósság

A B. H. székházának értéke 4200 millió korona. A kimutatott vesztesége 23.000 millió korona. *(Óriási zaj!)*

Tehát azt az ingatlant, amelyre a P. K. jószivüen 10 és fél milliárdot hitelezett, maga a vállalat igazgatósága csak 4.2 milliárdra becsülte. Az év végén a vállalat már 23.000 millió korona hiánnyal fizetésképtelen lett.

‚A debreceni Tiszántuli Hirlap rt. számláján 220 millió

A bajba került vállalat igazgatósága 1926-ban memorandumot juttatott el a kormányhoz. Ennek 5-ik pontja ezt mondja:

„A B. H. képviselői a felajánlott szubvenciót nem fogadják el, ellenben készek az anyagi támogatást abban az alakban elfogadni, hogy a kormány megfizeti a B. H.-nak azokat a tartozásokat, amelyek a jelenlegi és az előző kormányok alatt keletkeztek a kormánymegbizások végrehajtása során, vagy megrendelések alapján. E tartozások a következők: a *8 Órai Ujság számlájára 1924. évre 1024 millió...*

Malasics Géza: Vezércikkekért!

Friedrich István: A 8 Órai Ujság számláján 1925. évre 1806 millió.

Rothenstein Mór: Ennyi pénzért már lehet hazudni!

Friedrich István: A Szegedi Napló rt. 371 millió, a Szegedi Napló két darab szedőgépért 400 millió. A debreceni Tiszántuli Hirlap rt. számláján 220 millió.

Hegymegi Kiss Pál: Most már értem, *mennyiért* szidnak engem!

Husz milliárd

Friedrich ezután azt állitja, hogy a Pénzintézeti Központ, *törvény és alapszabályai ellenére, fedezet és garancia nélkül fektetett 10 milliárdot egy fizetésképtelen vállalatba.*

Azt állitja továbbá, hogy részle-lalatoknak hitelnyujtásában, közreműködhetett közhasznu és közérdekü intézmények *adminisztrativ ügyeinek lebonyolitásában is. A P. K. természetesen nem azoknak a vállalatoknak nyujtott hitelt, amelyek jól mentek és megfelelő pénzhez jutottak nélküle is, hanem éppen feladatköre folytán a bajbajutott intézeteknek, amelyek hitelt nem tudtak találni, bár megvolt a fedezetük, segitette elő a kibontakozását.*

A Budapesti Hirlap szanálásánál 794.000 pengőt mutat ki a P. K., amely kamatokkal együtt 830.000 pengőre emelkedett. *(Óriási zaj.)* A P. K. által nyujtott kölcsön fedezete a mai értékben 746.000 pengőt tesz ki. Igy tehát Friedrich Istvánnak a kétmillió pengőre vonatkozó adatai tévesek. A kényszerfelszámolás elintézése jogos volt. Ebben semmi törvénytelenség nincs. Épp ezért *feleslegesnek tartja az ujabb vizsgálatot.* Az egész tartozás 40 százalékig való kielégitését az uj részvénytársaság vállalta. A P. K. egyébként uj kölcsönöket nem adott. *(Óriási zaj az egész Házban.)* A kamatdifferenciával növekedett csak a teher.

A miniszterelnök visszautasitja a vádakat

Ezután gróf *Bethlen* István miniszterelnök emelkedik szólásra.

— Az interpelláló képviselő ur — kezdi a beszédét a miniszterelnök, — néhány szóval a sajtóirodát is érintette beszédében. A Budapesti Hirlap, legalább is eredetileg, közelebbi nexusban nem állott a kormánnyal...

Malasics Géza: Az ön sajtókomornyikja!

Puky Endre elnök rendreutasitja Malasicsot.

Bethlen István gróf: A Budapesti Hirlap *nem volt a kormány szolgálatában, különösen az első időkben nem.* Az a beállitás, mintha a Budapesti Hirlap eo ipso a kormánynak tett volna szolgálatot, nem állhat meg. Felmerült az a kérdés, honnan származnak azok a pénzek, amelyeket a P. K.-kölcsönökön kivül a sajtóosztály juttatott a Budapesti Hirlapnak? Ezzel kapcsolatban a kormánynak két forrás állott rendelkezésére. *Az egyik a rendelkezési alapjai, amelyek bizonyos fokig arra szolgálnak, hogy a kormány a maga sajtópolitikáját folytassa.*

Rassai Károly: Az én adómból iratnak ellenem cikkeket!

Bethlen István gróf miniszterelnök: Az egész kérdés nem abból áll, hogy cikkeket iratunk, képviselő urak ellen. *Ez inkább az ellenzék cikkeinek privilégiuma.* A rendelkezési alap felhasználásán nem lehet felháborodni. *Aki ezen felháborodik, azért háborodik fel, mert fel akar háborodni.* A rendelkezési alap ellen Friedrich képviselő ur sem emelt kifogást. A kiutalt pénzeknek másik forrása bizonyos gyüjtés utján állott rendelkezésre. Felelősségem teljes tudatában állitom, *hogy voltak a lapnak barátai, akik gyüjtést inditottak s igy tetemes összeg állt rendelkezésre.*

Malasics Géza: Különösen, ha a végrehajtók voltak a gyüjtők!

Bethlen István gróf miniszterelnök: Arra nem vagyok kötelezhető, hogy az adakozó egyének neveit közöljem. *Ezt nem vagyok hajlandó nyilvánosságra hozni.*

A miniszterelnök ezzel befejezi beszédét és leül helyére.

Friedrich István viszonválasza után a Ház a miniszterelnök válaszát tudomásul vette.

Az ülés két órakor véget ért.

A mezőgazdasági termények értékesitéséről tárgyalt az egységes párt

A Kormányzó névnapját ünnepelték a képviselők

Budapest, december 5.

A keresztény kisgazda, földmives és polgári párt tegnap este értekezletet tartott, amelyen a kormány tagjai közül Bethlen István gróf miniszterelnök, Wekerle Sándor, Vass József, Mayer János, Szcitovszky Béla és Klebelsberg miniszter vettek részt.

Pesthy Pál elnök megnyitva az értekezletet, a hála és szeretet érzésével emlékezett meg a Kormányzó névünnepéről. Mindannyiunk érzését tolmácsolom, — mondotta, — amikor azt kivánom, hogy a jó Isten őt e szerencsétlen ország számára bölcsességében, tetterejében és odaadó munkásságban tartsa meg minél tovább. A párt tagjai felállva hallgatták végig az elnök szavait és lelkesen ünnepelték a Kormányzót, majd felhatalmazták Pesthy Pál elnököt, hogy a párt jókivánságait személyesen tolmácsolja a Kormányzó előtt.

Az egységespárt agrár-blokkja délután *Ivádi* Béla elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a miniszterek közül Wekerle Sándor, Bud János és Mayer János jelentek meg. Az értekezlet a mezőgazdasági értékesités kérdésével és az „akciópolitikával" foglalkozott.

A kérdéskomplekszumot Marschall Ferenc ismertette és kifejtette, hogy elsősorban a termelési költségek leszállitására kell törekedni. Tartósan nem lehet „akciópolitikát" folytatni. Felhivta *a kormány figyelmét a különböző bevásárlási szindikátusok árletörő hatására.*

Erdélyi Aladár hangoztatta, hogy a legteljesebb bizalommal van a földmivelésügyi miniszter személye iránt, mert minden intézkedésében a jóindulat vezette és vezeti.

Putnoki Móric, Purgly Emil és Borbély György felszólalása után az értekezlet véget ért.

Terjessze a Debreceni Ujságot

A magy. kir. Tisza István tudományegyetem klinikai szállitója
Fehértói Dániel temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4
(Saját ház.) Telefon: 11—85.
Halottszállitást autóján végez vidékre is.

Betörések és lopások sorozata Debrecenben

Megindult a decemberi bünhullám — Elfogták a Pálffy-üzlet betörőjét

(A D. U. tudósitójától.)

Ugylátszik, az idén korábban kezdik a betörők és tolvajok a karácsonyi ünnepek előtt szokásos nagyobb tevékenységüket. A rendőrségen minden évben erősen fel szoktak készülni a karácsonyelőtti nagyobb betörőgarázdálkodásra, mert évek óta szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy *december hónapban van a betörők főszezonja.* Az idén még az eddiginél is nagyobb arányokat kezd ölteni a tolvajok és betörők garázdálkodása, mert naponként legalább két-három betörésről és lopásról tesznek a rendőrségen jelentést.

Elfogták a Pálffy-üzlet betörőjét

Legutóbb megirtuk, hogy a Pálffy Tibor-féle nagykereskedésben jártak betörők, de a detektiveknek már sikerült a tettest elfogni. A nyomozás ennél a betörésnél arra volt alapitva, hogy csakis a helyszinnel ismerős egyén követhette el a betörést s ezen a nyomon az üzlet volt alkalmazottjai között keresték a tolvajt. Körülbelül tizenkét gyanusitottat hallgatott ki a rendőrség a Pálffy-féle betörés ügyében és a tizenharmadik gyanusitott kihallgatása meg is hozta az eredményt. Ez egy fiatalkoru 16 esztendős, hórihorgas termetü, 185 centiméter magas fiatalember, akit egy félévvel ezelőtt bocsátottak el az üzletből, ahol mint tanuló szolgált. Mikor a detektivek a lakására kiszálltak, föllényesen tagadni próbált.

Alibit bizonyitania azonban nem sikerült és olyan hamar ellentmondásokba keveredett, hogy már a lakásán beismerte, hogy ő követte el a betörést. Felkisérték a rendőrségre és itt részletesen bevallotta, hogy már napok óta készült a betörésre. Tudta nagyon jól, hogy az udvar felöli ablakon nincsen vasrács és azon keresztül könnyen behatolhat az üzletbe. Este kapuzárás előtt be is osont az udvarba és a már leirt módon kifosztotta az üzlet raktárát. Arra számitott, hogy abban a fiókban, amelyiket feltört, több pénzt fog találni, de mivel ott csak aprópénzt lelt, csokoládét, likőröket és egyéb csemegét vitt magával.

A szerelem miatt hiusult meg a betörő szökése

Az aprópénzt két kis zsákba csomagolva vitte el és már másnap délelőtt az egyik Kossuth-utcai kosárfonó üzletben 7 pengőért utazókosarat vásárolt. Ezenkivül vett egy sapkát, fehérnemüt s egyéb apróságot. Ezeket becsomagolta egy kosárba és a kosarat betette az állomási ruhatárba. Az volt a szándéka, hogy csütörtökön reggel Nyiregyházára utazik. Az utazással azonban elkésett s ennek oka az volt, hogy az egyik éjjeli mulatóhelyen udvarolt Vajda Margitnak, akinél eltöltött egy egész napot. Ennek a lánynak rengeteg csokoládét és szalámit adott.

Kihallgatása után a fiatalembert átadták a fiatalkoruak bíróságának. A megmaradt pénzt, 30 pengő és 20 fillért, ami csupa krajcárosokból állt, a kosárral együtt kiszolgáltatta a rendőrség Pálffy Tibornak.

Betörtek egy Andrássy-uti üzletbe

Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka ujabb betörés történt az Andrássy-ut végén lévő Kun Sándor-féle füszer- és szatócskereskedésben. Itt is egy fiatalkoru 15 éves suhanc volt a tettes, aki két kiló kenyeret, kolbászt, szalonnát, vajat, sajtot, gyufát és egyéb füszerárut lopott el az üzletből. A betörést ugy követte el, hogy az utcára nyiló vasredőnyt felfeszitette. Ez egy kevésbbé forgalmas utca s igy nyugodtan véghezvihette a betörést. Két nagy batyuba csomagolta az ellopott holmit és távozni akart. Legnagyobb pechére azonban épp akkor haladt az Andrássy-uton két kerékpáros rendőr, akik előtt a batyukkal megrakott fiatalember gyanusnak tünt fel. Igazolásra szólitották fel, ez azonban igazolás helyett futásnak eredt. Menekülése reménytelen volt, mert a két kerékpáros rendőr hamar elfogta és bekisérte a rendőrségre. A lopott holmin kivül két pengőt találtak nála, azt is az üzlet pénztárából vette ki. Kihallgatása után a fiatalkoruak bíróságához kisérték át.

Rengeteg betörés és lopás egy nap alatt

A tegnapi nap folyamán még egy egész sereg feljelentést tettek lopások és zsebmetszések miatt. Földi Gábornétól, aki a Darabos-utca 43. szám alatt lakik, a Köztisztviselők Vár-utcai üzlete előtt ismeretlen tettes ellopta bőrpénztárcáját negyven pengő készpénzzel és két csokoládé Mikulással. — Pécsi Gábor bádogostól ugyancsak tegnap ellopták a kerékpárját a Kut-utca 36. szám alól. — Sándor Miklós baromfikereskedő, Ryter-utca 26. szám alatti lakosnál az éjszaka betörők jártak. Kibontották baromfióljának falát és négy darab hizott libát loptak el negyven pengő értékben. — Balla Jenőné Miklós-utca 11. szám alatti lakostól párnát loptak. — Bikfalvy András hentes, Péterfia-utca 54. szám alatti lakostól ismeretlen tettes az előszobából ellopta 100 pengő értékü télikabátját.

Benyáts Emil cipőosztálya
Debrecen

Hölgyeknek:
Divatszinü, lakk vagy antilop cipők különféle formákban
P 22.— 24.— 26.—
Barna v. szines bagaria trotter:
P 19.— 22.— 26.—

Férfiaknak:
Barna-, fekete-, fél- vagy magasszáru cipők divatos formákban
P 22.— 25.— 26.—

Vizhatlan skót, vadászcipők.
Hó, sárcipőkben, lakk és szines csizmákban a világhirü
Talpbavésett árak **Goodrich gyártmányok.** Talpbavésett árak

Wolff Károly Debrecenben

nagy beszédet mond a Ker. Nemzeti Liga december 15-i gyülésén

Debrecen, december 5.
(A D. U. tudósitójától.)

A nacionálista magyarság kimagasló vezéralakja, dr. *Wolff* Károly, a Ker. Liga országos elnöke példátlanul széleskörü elfoglaltsága dacára engedett debreceni hivei régen megnyilvánuló óhajtásának s értesitette a helyi Liga-osztályt, hogy *december 14-én az egyesület nagygyülésére Debrecenbe érkezik.* Társaságában lesznek dr. *Torsay-Biber* Gyula, *Hubert* Ottó volt debreceni főispán és dr. *Tholt* József közigazgatási birák, *Tasnády-Szüts* András ny. államtitkár, *Bánó* László kormányfőtanácsos, dr. *Rauscher* Aladár ny. miniszteri tanácsos és a magyar közélet számos más kiválósága.

A debreceni Liga-osztály szombat délután 6 órakor fogadja a pályaudvaron a pesti elnökséget, majd több egyesületi ügy letárgyalása után *vasárnap délelőtt lesz a nagygyülés, amelyen dr. Haendel Vilmos debreceni Liga-elnök bevezető szavait dr. Wolff Károlynak a nemzeti élet minden problémájára kiterjeszkedő nagy beszéde követi.*

A fővárosi politikai és társadalmi előkelőségek debreceni programmját most dolgozza ki a Ker. Nemzeti Liga vezetősége, s annak részleteiről közelesen tájékoztatni fogjuk a nacionálista nagyközönséget.

Novemberben 158 lopás és 34 csalás történt Debrecenben

Ságy Lajos rendőrfőtanácsos, az államrendőrség debreceni kapitányságának vezetője a közigazgatási bizottság mai ülésén bejelentette, hogy novemberben a bünügyi iktatóba *1268 ügydarab érkezett.* Ezek közül 759 idegen hatóságok megkeresése, tehát 509 a helyi keletkezésü bünügy. A bünügyek közül 158 lopás, 62 sikkasztás, 34 csalás, két gyermekkitétel, egy halált okozó testisértés, egy könnyü testisértés volt.

Novemberben 9 öngyilkossági kisérlet történt, melyek közül egy halálos kimenetelü volt. A rendőri büntető bírósághoz beérkezett 389 feljelentés. Ezek közül 223 kisebb kihágás. Novemberben 21 gyülés volt. Egy politikai, a többi társadalmi és gazdasági jellegü.

A főtanácsos jelentéséhez dr Bögel József szólott hozzá és felhivta a rendőrkapitányság figyelmét arra a körülményre, hogy az utóbbi időben több panasz érkezett arról, hogy a Dobozi-temető mellett, a Budai Ézsaiás-utcában *vakmerő suhancok garázdálkodnak és megtámadják az iskolából hazatérő fiatal leánykákat.* Ez a vidék meglehetősen gyengén van világitva s a késő délutáni órákban a sötét utvonalon lesbe állanak a suhancok és tettleg inzultálják a gyermek leányokat, ugyhogy több esetben már orvosi beavatkozásra is szükség volt. Kérte, hogy a rendőrség *gyakrabban rendezzen ezen a vidéken razziákat.*

Ságy Lajos rendőrfőtanácsos válaszában kijelentette, hogy, bár hasonló esetekről a rendőrséget még nem értesitették, a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni.

Ezzel a bizottság a rendőri jelentést tudomásul vette.

Itt a disznóölés ideje,
siessen a legelőnyösebben ben beszerezni a legkiválóbb
rizskását és borsot
PálffyTibor
füszer és csemege üzletéből
KOSSUTH-UTCA 7. TELEFON: 13—49

A jótékonycélu m. kir. állami SORSJÁTÉK
Főnyeremények:
30.000
20.000
15.000
10.000
pengő stb, összesen 17.000 nyeremény
Huzás december 21-én
A sorsjegyek ára:
Egész — 3 pengő || Fél — 1 és fél pengő
Kapható minden bank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzsdékben, postahivatalokban.

A fertőzött külsőségi kutak vize okozta a nagyarányu debreceni tifuszjárványt

Dr Láng Sándor tisztifőorvos jelentése a város közigazgatási bizottsága elő tt

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Debrecen város közigazgatási bizottsága csütörtökön délután 5 órakor dr Hadházy Zsigmond főispán elnöklésével ülést tartott. A főispán rövid megnyitó beszédében üdvözölte az ujjáalakult közigazgatási bizottságot, főként a bizottság uj tagjait és áldást kért munkájukra.

Az egyes előadók előterjesztései után dr Láng Sándor tiszti főorvos a következő jelentést terjesztette be Debrecen mult hónapi egészségügyi viszonyairól: 1929 november havában a közegészségügyi állapotok javultak. A szaporodási arányszám 6.64%-ról 7.93%-ra emelkedett. Az összes születések száma *223, az összes halálozások száma 155 volt*, a szaporodás 68. A népmozgalmi adatok eme javulásával a hevenyfertőző betegségek annyiban tartottak lépést, hogy a tifusz megbetegedések száma 137-ről 101-re esett, a mult havi 17 tifusz halálozás száma pedig 13-ra. A hevenyfertőző betegségek száma 247 volt, 9-cel emelkedett ugyan a mult havihoz képest, de az emelkedést főleg a bárányhimlő s járványos fültőmirigylob megbetegedések idézték elő.

Roncsoló toroklob volt 48, — 3 halálozással, vörheny 30, kanyaró 10, szamárhurut 6, — 1 halálozással, bárányhimlő 31, hasihagymás 101, — 13 halálozással, vérhas 1, járványos fültőmirigylob 18, gyermekágyi láz 1, influenza 1, mely halállal végződött.

Amint a számok mutatják a tifusz, bár 36-tal kevesebb volt, mint a mult hóban, még mindig *101 esettel és 12.8% halálozással grassál.* Novemberben 3 tifusz-fészket sikerült felkutatnunk: a Téglavetőben, a Honvéd-utca végén s a Bajnok-utcában. *Mindenütt megállapithattuk az ivóviz fertőzöttségét.* Vizvizsgálat 23 esetben történt a következő eredménnyel: 6 vizvezetéki kut és 6 furott közkut vize kifogástalan volt, *8 furott magán kutból 4 kifogástalan, 4 ivásra alkalmatlan volt. 8 nyitott magánkut ivásra egy sem volt alkalmas.* Ivásra alkalmatlannak találtatott tehát 12 kut, ezek között 3 szivattyus s 5 nyitott gémeskut cóli bakteriummal fertőzött volt. Ezek voltak azok a kutak, amelyek körül a tifuszgócok elhelyezkedtek. Intézkedtem, hogy minden egyes tifuszeset bejelentésekor az illetékes tiszti orvos által abból a vizből, amelyből a beteg ivott, vizminta vétessék s vegyileg és bakteriumokra megvizsgáltassék. A fertőzött kutak közül 3 szivattyus kut leszereltetése, 4 nyitott kut betömetése, 5 kutnak átépitése s kitisztitása vált szükségessé.

A tifuszjárvánnyal kapcsolatban, október 29-én megnyilt járvány-kórházban eddig 62 beteget kezeltek, akik közül meghalt 7, gyógyultan távozott 5, jelenleg ápolás alatt van 50, még pedig 20 nő, 15 férfi és 15 gyermek. A meghaltak azok sorából kerültek ki, akiket csak későn, a harmadik héten tudtak a tiszti orvosok a kór sulyossága miatt kórházi kezelésre rábirni. November havában az eredetileg 35 férőhellyel biró járványkórházat a beutaltak nagyszáma miatt 24 ággyal bővitettük, ugy, hogy jelenleg 59 ágy áll rendelkezésre.

A nevezetesebb halálokok közül hevenyfertőző betegségben meghalt 18, gümőkórban 7, rákban 12, görcsös betegségben 4, bélhurutban 2, erőszakos halállal 1, öngyilkosság volt 2.

A jelentéshez Bögel József bizottsági tag szólt hozzá és rámutatott arra, hogy a tömeges tifusz megbetegedések okai után már hosszabb idő óta kutatott és arra a megfigyelésre jutott, hogy a tifusz tömeges esetekben különösen azokon a külsőségi vidékeken mutatkozik, ahol a lakosság jóformán a talajvizet használja ivóviznek. Több telepen egész utca csoportokat tud ahol a lakosság egy másfél méteres gödröket ás magának és az abba összegyülő vizet issza. Ilyen utca például a Létay ut környéke. Szükségesnek tartaná, hogy a tisztiorvosi hivatal megfelelően tájékoztassa ezt a lakosságot arról a veszedelmeről, amelyet az ilyen talajviz fogyasztása maga után vonhat s tiltsa meg, hogy az ilyen bacillusokkal telitett vizet fogyasszanak. Ha pedig más ivóviz nem állana ezeken a vidékeken rendelkezésre, akkor az ilyen talajvizet csak felforralva használja a lakosság még mosakodásra is.

Szükségesnek tartaná továbbá, hogy röpcédulákon és a külsőségeken rendezendő előadásokon tájékoztassák a közönséget arról, hogy a talajvizben mennyi veszedelmes betegség csirája rejlik. Kivánatosnak tartaná hatóságilag felülvizsgáltatni e környékek magán kutjait és a másfél-két méteres nyitott gödröket haladéktalanul be kell tömetni, mert csak igy lehet erélyesen védekezni a tifusz betegségek főfészkei ellen.

Dr Láng Sándor tisztifőorvos válaszában kijelentette, hogy minden egyes bejelentett tifusz esetben megvizsgálják a kut vizét és ezeken a Bögel által emlitett vidékeken is sürgősen meg fogják tartani a vizsgálatot. A közegészségügyi egyesület az idén is számos előadást fog tartani népies stilusban s ezeken az előadásokon természetesen a Bögel által felvetett kérdésekben is megfelelő tájékoztatást fognak nyujtani a közönségnek.

A közigazgatási bizottság végül elfogadta a tisztifőorvos előterjesztését.

Rablótámadás a Szent Anna-utcán -- egy pengő miatt

Izgalmas hajsza után elfogták a rablót, aki elmebeteg

Debrecen, december 5.
(A D. U. tudósitójától.)

Tegnap este hét óratájban izgalmas rablótámadás és rablóüldözés játszódott le a Szent Anna-utcán. Kiss János Szent Anna-utca 4. szám alatti lakos elküldte Ferenc nevü kisfiát a közeli mészárszékbe és egy pengőt adott a kezébe, hogy azért vacsorára hust hozzon. A gyermek mig a mészárszék felé haladt, szembetalálkozott egy fiatalemberrel, aki nekirohant, kezéből kicsavarta az egy pengőt és futásnak eredt. Az egész jelenetnek szemtanuja volt a közelben posztoló rendőrőrszem, aki azonnal a rabló üldözésére indult.

A jelenetet a járókelők közül is többen látták és csakhamar nagy csődület követte a menekülő rablót. A rendőr már-már utólérte az ismeretlen férfit, de *csak egy Malmeister nevü járókelő segitségével tudta megfékezni.* Ezután a támadót közrefogva, a rendőrségre kisérték. Amikor a rendőrség kapujához értek, a rabló hirtelen lerázta magáról a rendőrt és Malmeistert és igy kiszabadulva, elmenekült. Azonban a rendőrőrszobáról azonnal kerékpáros rendőröket inditottak a rabló üldözésére s a Kossuth-utcai templom mellett ujból sikerült elfogni a fiut, akit most már megkötözve vittek be a központi ügyeletre.

Itt Szabó Zsigmond rendőrfogalmazó megkezdte kihallgatását, de nem tudott vele semmire se menni, mert az a kérdésekre egyáltalán nem válaszolt, hanem feltünően izgatottan káromkodott és összefüggéstelen feleleteket adott a rendőrtisztviselőnek. Az ujabb és ujabb kérdések pedig annyira feldühitették, hogy szidalmazni kezdte a rend őrtisztviselőt és az utolsó kérdésre azt válaszolta:

— *Ne faggasson itt, hiszen maga nem rendőr, hanem finánc!*

Ugy látszott, hogy a fiu nem épelméjü s ezért a rendőrtisztviselő az ügyeletes dr. Berényi tisztiorvosért telefonált, aki az őrszobán megvizsgálta a fiatalembert és megállapitotta, hogy *ön- és közveszélyes őrült.*

Zsebeiben iratokat találtak, melyekből kiderült, hogy Flórián Bélának hivják és a Kuruc-utca 54. sz. alatt lakik. Azonnal rendőrt küldtek a lakására s ott megtalálták apját, Flórián István favágót, akit felhivattak a rendőrségre. Flórián István elmondotta, hogy fia tényleg elmebeteg, már kétszer volt a nagykállói elmegyógyintézetben és onnan nemrégen elbocsátották. *A kihallgatás után Flórán Bélát kiszállitották a debreceni ideggyógyászati klinikára.*

Bérbeadja a város a Kassa-uti kislakásokat

Harminckét pengő a lakások havi bére

Tudott dolog, hogy a város a Csapó-utca végén, amelyet most már Kassa-utnak neveznek a tüzérlaktanyával szemben levő nagy telken kilenc csinos földszintes épületben 54 egyszoba-konyhás lakást épittetett. Ennek az épitkezésnek az volt a kimondott célja, hogy a régi Téglavetőben az utcanyitásba eső épületek lebontása folytán hajléktalanokká válók, különböző városi lakók áthelyezésével lakáshoz legyenek juttathatók. Minthogy azonban az érdekelt téglavetőbeliek más uton-módon helyezkednek el, az 54 lakásból mintegy 40 rendelkezésre áll. Ezt a 40 lakást a város most bérbeadja. A lakások készen vannak, azokba még karácsony előtt be lehet költözni. A bérfizetési kötelezettség január hó elsejével kezdődik. A feltételek a következők:

A lakbér havonként harminckettő pengő, mely összeg minden hónap elsején fizetendő. Aki nem fizet pontosan, az felmondást kap. A bérlőnek a bérleti szerződés aláirása előtt száz pengő bérbiztositékot kell a házipénztárba letenni. Esetleg száz pengő erejéig jó anyagi viszonyok közt levő kezest is lehet állitani. A bérlőkkel 16 hónapra kötnek szerződést. A bérlőktől a tisztaságot és rendet szigoruan fogják követelni és

Ólmot vesz
lapunk kiadóhivatala
József kir. herceg-u. 16.

Continental szálloda Budapesten.
VII. Dohány-utca 42—44. Táviratok: Continetalotel.
A vidéki uri közönség igazi otthona.
Tisztaság. Kényelem. Előzékenység.
Minden szobában hideg-meleg folyóviz, központi fütés.
Egy ágyas szobák árai: 5, 6, 8, 8, 9, 10 pengő,
Két ágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.
Szobák te efonnal. Szobák fürdő szobával.

Csapó-utca 67. szám
Bálint József
asztalos
ajánlja saját készitésü butorait.

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koksz, tojásbrikett, tüzifa és Berentei szén
Reterta bükkfaszén, kicsinyben és nagyban házhoz szállitva is
Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós, Debrecen legrégibb cégénél a legolcsóbb napi áron beszerezhető
Csapó-utca 28. szám. Telefonszám: 4—49

semmiféle háziállat tartására engedélyt nem adnak.

Akik a szóbanlevő lakásokból a közölt feltételek mellett bérelni kívánnak, december 12-ig naponként reggel 8 órától 9 óráig e szándékukat a városházán a jog- és pénzügyi osztálynál bejelenthetik. Célszerü a bélyegtelen beadványt személyesen vinni s a bérbiztositékot ugyanakkor letenni. Azok, akik korábban kértek ezekből a lakásokból,, de kérelmükkel elutasittattak, ujból jelentkezhetnek.

GYÁSZROVAT

Kiss Gizike életének 12-ik évében elhunyt. Temetése december hó 6. napján, pénteken délután 2 órakor lesz a Puskás-telep (Katz-telep mögött) lakásunkról, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Péterfia-utcai temetőbe. A temetést Csurka „Kegyelet" tem. váll. rendezi.

Nyári Lajos asztalosmester életének 51-ik évében elhunyt. Temetése december hó 6-án, pénteken délután 3 órakor lesz a Pozsonyi- (Ujvárosi) ut 25-ik számu lakásunkról a református egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan-utcai temetőbe. A temetést Csurka „Kegyelet" tem. váll. rendezi.

Szabó Ilonka Ibolyka életének 18. hónapos korában elhunyt. Temetése f. hó 6-án d. u. lesz az Ovoda u. 9. számu gyászháztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Várad-utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Bajnay Lajcsika életének 3 és fél éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 6-án délután 2 órakor lesz Debrecenből — Porcsalmára való szállitás után, a ref. egyház szertartása szerint, a községi temető sirkertjébe. A szállitást autón a Fehértói tem. váll. rendezi.

Szabó Pityuka életének 5-ik havában elhunyt. Temetése folyó hó 7. napján délután lesz a Szent Anna-utcai temető kápolnájából a római katholikus egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után, a Szent Anna-utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll rendezi.

Orosz Mária életének 18-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 6. napján délután 3 órakor lesz a Szent Anna-utcai temető kápolnájából a róm. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után, a Szent Anna-utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

B. Márta Sanyika életének 2 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 6-án délelőtt 11 órakor lesz a Luther-utca 18-ik számu háztól a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth-utcai temetőbe. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

Polgár *Szücs János* gazdálkodó életének 68 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 6-án délután két órakor lesz a Sarok-utca 14. számu háztól a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth-utcai templomban tartandó ima után, a Kossuth-utcai temetőbe. A temetést Gebauer tem. intézete rendezi.

Arlon-szálló

Budapest, VI. Paulay Ede-utca 52.
Telefon: 156-08. Az Andrássy-utnál az Oktogon mellett.

Polgári, családi és osendes szálló minden modern kényelemmel. — Központi fütés. Hideg-meleg viz.

Fürdők. Telefonos szobák.

Egyágyas szoba: 4.60, 5.60, 6.80, 7.20 pengőért.

Két ágyas szoba: 8.—, 9.—, 10.— 12.—, 12.80 pengőér

Talajviz tört fel a postapalota alapozásánál

Szeptemberre készen lesz a három emeletes épület

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Mint ismeretes, a debreceni uj postapalota éveken át huzódó ügye végre ebben az évben elintézést nyert, amennyiben a kereskedelmi kormány vállalatba adta az épitési munkálatokat, amelyeket a legkedvezőbb ajánlatot tevő debreceni cég, Tóth Lajos és fia kapott meg. Az épitkezés ma már teljes erővel folyik. Az alapozási munkálatokat három héttel ezelőtt kezdték meg a vállalkozó épitészek állandó és pontos felügyelete mellett s kilátás van rá, hogy ha az idő kedvez, még ez év karácsonyára teljesen elkészülnek az alapozással. s akkor már hozzá is kezdhetnek az épület emeléséhez. A munkát rendkivül nagy mértékben megneheziti az a körülmény, hogy már az alapozás megkezdésekor, két és fél méternyire a járda szintjétől hatalmas tömegü és az egész területre kiterjedő talajvizre akadtak ugy, hogy azóta a munkások a legnagyobb fáradtsággal kénytelenek a néhol méternyi magasságban álló vizben dolgozni, bár a szivattyu állandóan müködik. A szennyes, sáros talajvizben nyakig bemocskolva dolgoznak a munkások, de a munka mégis halad s az utca felé eső alapcsatorna betonozási munkálatai is folynak már.

Ez idő szerint mintegy százhusz munkást foglalkoztatnak a postapalota alapozási munkálatainál, de rövidesen három-négyszáz munkásra lesz szükség, amikor magát az épületemelést is megkezdik. Ez már azért is szükséges, mert a postapalotát a szerződés értelmében 1930 szeptember elsején kell átadni rendeltetésének, már pedig ilyen — aránylag rövid idő alatt csak ugy lehetséges a feladatot megoldani, ha kellő számu munkaerőt alkalmaznak. Ilyenformán a munkanélküliség enyhitése szempontjából is rendkivül nagyjelentőségü ez az épitkezés, mert hiszen a közelgő tél miatt a magánépitkezések is mindenütt elmaradtak a városban s más középitkezés is alig van, eltekintve az egyetemi épitési munkálatoktól.

Mint munkatársunknak Tóth Lajos épitészmérnök kijelentette, egész biztosra lehet venni, hogy a postapalota szeptember elsejére teljesen készen fog állani. A munka a lehető legnagyobb lépésekkel halad előre. Ma például már két betonkeverő gép müködik, amelyek összesen 60—80 köbméter betonkeveréket tudnak naponta előállitani. A munka menetét a vállalkozók természetesen a legnagyobb lelkiismeretességgel és pontossággal ellenőrzik, nehogy a legcsekélyebb mulasztás vagy hiba következtében hátramaradás álljon elő.

Az épitkezést naponta nagy tömeg nézi az utcai korlátokon keresztül, amelyek környékén természetesen óriási sár és szennyes viz van, mert a kiszivattyuzott talajvizet, amelyet óriási mennyiségben öntenek ki a csatornába, az egyetlen levezető csatorna nem képes elnyelni. Valószinü azonban, hogy egy-két hét mulva a viz-szivattyuzás már megszünik, amennyiben az alapozási munkálatok ekkorra már olyan stádiumba lesznek, hogy mindenütt a betonozásra térhetnek át.

A postapalota különben — mint köztudomásu — háromemeletes épület lesz s a Piac-utca felé eső részen, vagyis a püspöki hivatal épülete mellett elől és hátul árkádokkal elzárt uj utca is lesz. Igy természetesen az épülő postapalota háta mögött levő Déri-muzeumot csak ugy lehet a Hatvan-utcáról meglátni, ha az utcai árkádnál a kiváncsi ember alaposan lehajlik és az árkádok alatt átnéz a keskeny, közlekedésre egyáltalában nem alkalmas utcán. Igy is csak a muzeum jobb csücskét láthatja meg. Végeredményben az a helyzet, hogy ha valaki meg akarja nézni a Déri-muzeum épületét, vagy a tövébe megy, vagy pedig a Bethlen-utcára kerül el, ahol szintén most akarnak egy uj utcát nyitni. Ez viszont olyan irányban halad, hogy a Bethlen-utcáról majd csak a muzeum előtti aszfaltos teret lehet lesz látni, mig a muzeum maga továbbra is rejtve marad.

Az olasz királyi pár ma látogatja meg a római pápát

Ma délelőtt 11 órakor látogatja meg a királyi pár a pápát. A hivatalos program elsősorban egyházi jellegü. Bár a királyi pár csak délelőtt 11 órakor érkezik a Vatikánba, a város kapuit már a kora reggeli órákban bezárták. Csak külön meghivóval lehet a Vatikán város területére lépni, meghivót azonban csak igen csekély számban küldtek szét. A Vatikán területén folyó különböző épitkezési munkákat már tegnap beszüntették. A Szent Péter dóm kapuit szintén bezárták. A szentségkápolnában az oltár előtt két diszes imazsámolyt állitottak fel a királyi pár részére. *Viktor Emánuel* és a királyné Szent Péter sirját is meglátogatja.

A királyi pár autója a Szent Péter-téren áll meg. A zárt autót a király kiséretének autói követik. A Szent Péter-téren a vatikáni város kormányzója fogadja üdvözlő beszéddel a királyi vendégeket. A Péter-tér oszlopsorának bejáratait és a vatikáni város épületeit *olasz és pápai zászlók* diszitik.

A Czutrin-perben elhangzott a vádbeszéd

„Gerő és Kulai Pál büntársai voltak Czutrin Andornak" — állapitotta meg hatalmas vádbeszédében Altdorfer királyi ügyész

A törvényszék Jeney-tanácsa csütörtökön délelőtt fél 10 órakor folytatta a Czutrin-féle monstre sikkasztási ügy főtárgyalását. A tárgyalás megnyitása után azonnal dr. *Altdorfer* István kir. ügyész emelkedett szólásra és megtartotta nagy jogi tudással felépitett vádbeszédét.

— Az előterjesztett vádnak — kezdte a kir. ügyész — az alapja és a tengelye Czutrin Andor vallomása. Ezt a vallomást kell az igazság kövének alávetni mindenféle oldalról és ha az az igazságnak megfelel, akkor sziklaszilárd alapját képezheti egy marasztaló itéletnek.

— Azon a fekete pénteken, április 20-án, amikor 10 hónap bünös üzelmei omlottak össze, Czutrin Andor sulyos beteg édesanyjától, anyásan szerető testvéreitől egy bucsucsók nélkül távozott. Pedig ha egyedüli bünösnek érezte és érezhette magát, erre a több, mint keményszivüségre — lett légyen akármilyen bünös is, szenvedjen akármilyen lelki deffektusokban, — *mégis csak egy olyan bünös képes, akinek büntudata előtt az akasztófa meredez.*

— Ha tehát Czutrin erre a lélektanilag teljesen érthetetlen magatartásra képes volt, ez csak ugy magyarázható, hogy büntársainak kellett lenni, *akik biztositották őt arról, hogy távozása csak időleges és rövidesen visszatér.*

— Tehát már ebből az egyetlen szempontból is döntően megállapitható Czutrin idevonatkozó védekezése, hogy már ők előre megegyezhettek Kulaival, Friedlenderrel és Gerővel és ez a megegyezés már a tárgyalás folyamán is minden kétségen kivülálló.

— Ha most még figyelembe veszem szökésének, helyesebben szöktetésének a körülményeit, már t. i. azt, hogy *nevezettek jelenlétében rendelkezett Czutrin utlevele felől és büntársaival együtt utazott fel az egy pár napi szükségletet messze tulhaladó utipodgyásszal,* — ok- és jogszerüen állapithatom meg, hogy Gerő és Kulai Pál, akiknek legelemibb kötelessége és önérdeke lett volna a szökést megakadályozni, *büntársai Czutrin Andornak. Tehát Czutrin Andor vallomása minden tekintetben erészben is megállja az igazság próbakövét.*

Az egyes vádpontokkal foglalkozva, a kir. ügyész részletesen kimutatta és rávilágitott minden egyes vádpontnál a vádlottak ténykedésére és mulasztására. Rámutatott, hogy kinek szolgálta a kiutalás az érdekét a cuiprodest elvénél fogva, tehát kinek állhatott érdekében a kiutalás. Emberileg elképzelhetetlen, hogy Czutrin Andor másokat ilyen nagyösszegü vagyoni juttatásokban részesitsen, anélkül, hogy előzetes megegyezésben és akaratelhatározásban ne lett volna a többi vádlottakkal. Annál is inkább, mert Friedlender Mór, Kulai Pál és Gerő László együttes hozzájárulása nélkül oly hosszu időn át sorozatosan, szerteágazóan, oly bonyolultan és mégis brutális primitivséggel nem lettek volna eszközölhetők a vád tárgyává tett büncselekmények halmozata.

Ezután a kir. ügyész részletesen foglalkozott az Áron Sándorra és Schirff Henrikre vonatkozóan vád tárgyává tett csalás és sikkasztással. Kimutatta a kir. ügyész, hogy mindkét vádlottnál igenis fennforognak a csalás és sikkasztás büntettének összes kritériumai.

A tettestársi, a csalás, magánokirathamisitás jogi minősitése az egység és többség jogkérdésében a vádiratban már részletesen ki van fejtve és ezeknek indokolására utalt a kir. ügyész, amikor a vádlottakra marasztaló itéletet kért a bíróságtól.

A rendkivül tartalmas vádbeszéd után Jeney tanácselnök a főtárgyalást déli 12 órakor berekesztette és ma délelőtt 9 órakor fogja folytatni. Ekkor megkezdik az ügyvédek a védőbeszédek elmondását, amely előreláthatólag a hét többi napjait is igénybeveszi.

MAGYAR PROBLÉMÁK

Az átértékelt Bethlen Gábor

(egy) A napokban a fenti cim alatt egy könyvecske jelent meg a debreceni könyvpiacon. Erről a nemes egyszerüségü köntösben megjelent debreceni könyvről hamarosan szó fog esni mindenütt, ahol még némi érdeklődés él a magyar szellemi élet emlékezetesebb megnyilvánulásai iránt. Az ujdonság kiszolgálásának természetszerüleg reánk háruló kötelességén kivül lapunk legnemesebb tradiciói is arra köteleznek, hogy szószólói sorában a legelsők között legyünk.

Ezt a könyvet *Rugonfalvi Kiss* István debreceni egyetemi tanár irta — válaszul *Szekfü Gyula budapesti* egyetemi tanárnak. A könyvnek tehát története van. Létrejöttének előzményei, amint a bevezetésből is kitünik, röviden a következő:

Bethlen Gábor halálának háromszázadik évfordulóját a Magyar Történelmi Társulat egy monumentális Bethlen-életrajz kiadásával akarta emlékezetessé tenni. Azonban egy kerek esztendővel az évforduló (1929 november 14.) előtt Szekfü Gyula közrebocsátotta „kimeritőnek és részletesnek" jelzett Bethlen-életrajzát. Hogy ez a különben is feltünő sietség nem volt minden ok és cél nélkül való, azonnal nyilvánvalóvá lett abból, hogy Bethlen Gábornak a Szekfü Gyula tolla alól kikerült arcképe éppen a homlokegyenest ellenkezője annak a tiszta emlékü szabadsághősnek, amilyennek Bethlent a korábbi, kétségkivül tudós és becsületes magyar történetiró-gárdától ismerte meg a világ.

A magyar olvasók egyöntetüen kinos megdöbbenésének a szakavatott kritika terén Rugonfalvi Kiss István adott hangot, amire Szekfü Gyula lényegében fölényes gunyolódással felelt. Erre csak egyféle válasz lehetett: a vonatkozó összes források és történeti adatok összegyüjtésével és megszólaltatásával nyilvánvalóvá tenni, hogy a Szekfü által rajzolt Bethlen-portré minden lényeges vonásában hamis. *Az átértékelt Bethlen Gábor* cimü könyvével ennek a becsületbeli magyar kötelességnek tett eleget, minden kétséget eloszlató bizonyitó erővel, Rugonfalvi Kiss István professzor.

Kézzelfoghatólag mutatja ki könyvében, hogy Bethlen Gábor torzképe *„aforrások céltudatos megválogatása, elferditése, fontos* események és nyilatkozatok elhalgatása" révén, tehát „magyarul történethamisitás" utján került ki a Szekfü tolla alól. Vele szemben a Bethlenre vonatkozó történelmi forrásanyag kimeritő feldolgozása alapján állapitja meg, hogy *„Bethlen Gábor, kinek nevét eddig a nemzet nagyjainak kijáró tisztelettel emlegettük, gyermekkorától utolsó pillanatáig a nemzet javáért önfeláldozóan küzdött; hogy nem volt magyar véreit rutul eláruló, idegen szövetségeseit örök, szent esküje ellen alattomosan feláldozó, rablóvezérrel cimboráló, Magyarországot pogány fegyverrel pusztitó, más vallásuakat üldöző, Erdélyben zsarnoki módon, emberi érzéstől mentesen, kegyetlenül uralkodó, eszmények szédelgő, azokat cégérül felhasználó és lábbal tipró önző ember és közönséges csaló,"* — mint amilyennek öt Szekfü — nem is csak a sorok között — festi.

Hogy Rugonfalvi Kiss professzor mondanivalói, kritikája komolyságát azzal is kifejezze, „Hajlandó vagyok — ugymond — választott biróság, helyesebben jury elé bocsájtani az ügyet. E jurynek tagjai iennének a XVII. század történetével foglalkozó történetiróink... Ha a választott biróság... lényegbe vágó kifogásaim közül csak egyről is megállapitja, hogy helytelen és igazságtalan"..., becsületszó alatt kötelezem magam, hogy mivel a reám nézve esetleg kedvezőtlen itélet szellemi képességeim és erkölcsi érzékem fogyatékosságára is vallana, mely miatt egyetemi tanári állásomat sem tölthetném be kellőképen, nyugdijazásom iránt kérvényemet haladéktalanul beadom és többé történelmi munkát sohasem irok." — A Szekfüre kedvezőtlen döntés esetén viszont ugyanezt követeli őtőle is.

Nagy szó, szokatlan hang, a nagy magyar fejedelem iránt érzett kegyeletben meghatóan bátor helytállás, amelyhez hasonlót még nem ismer a magyar irodalmi harcok története. De méltó is az ügyhöz! Mert mi is ugy érezzük, hogy ennek a tollharcnak a kimenetele a sokféleképen megrendített magyar nemzeti lélek egyensulyának kérdésében is dönteni fog. Dönteni fog akkor is, ha ez elsősorban tudományos per végleges és jogerős eldöntésére hivatott magyar tudósok, életbevágó, nagy kérdésekben nálunk nem szokatlan opportunitásból, magukra nézve kényelmetlennek tartanák kimondani az egyetlen igaz és utolsó szót. Mert az ismert előzmények után a vita ugynevezett „elkenése" nem kevésbbé kiábránditóan és rombolóan hatna a nemzeti közérzületre, mintha a Bethlen Gábor szégyenpadra kötözése egyetlen tiltakozó jajszó nélkül történhetett volna meg.

És még csak magunkról valamit!

Szekfü Gyula a Rugonfalvi professzor első kritikájára adott válaszában megtette a könnyelmü kezdeményező lépést abban az irányban, hogy Bethlen Gábor erkölcsi lefokozását katholikus ügynek és érdeknek, az ellene való tiltakozást pedig a katholikusok ellen irányuló protestáns támadásnak tüntesse fel, egyszóval tehát, hogy az eredetileg tisztán tudományos kérdést a maga kétségtelen könnyebbségére, de a nemzet annál nagyobb veszedelmére felekezeti térre játssza át.

Ha a magyar katholikus társadalmat, annak egyedeivel való hosszu és áldott hazafias-együttmüködésünk alatt olyannak ismertük volna meg, amely magát ilyen együgyü misztifikációtól vezettetni hagyja, ennek a küzdelemnek még a közelébe kerülni is óvakodtunk volna, mert többek közt a Bethlen Gábor vallási türelmességének bizonyitására legkevésbbé alkalmas mód szerintünk az volna, ha kényszeritő ok nélkül hajbakapnánk felette katholikus testvéreinkkel.

Azonban mi minden aggodalom és tartózkodás nélkül szólunk bele a dologba, mert a lelkünk mélyéig meg vagyunk győződve, hogy a katholikus Rákóczi Ferencek és protestáns Bethlen Gáborok morális lealacsonyitásának már iparszerüleg üzött nemes müvészete katholikus testvéreink szemében sem *felekezeti*, hanem *magyar nemzeti kérdés*, amely ben a Szekfü Gyula történetiró müködésének jóvoltából nem kisebb valami, mint a nemzetnek az önmaga erkölcsi értékében vetett bizodalma tétetett — tisztán az ő személyi hiuságának kielégitése végett — kérdésessé.

Ennek a lapnak egyik protestáns munkatársa exisztenciális veszélyekkel járó összeütközésbe jutott egykor saját egyházával amiatt, mert le merte irni, hogy az 1918-19-es nemzet közi terror idején a magyar katholikusok, erősebb társadalmi megszervezettségükkel, bátrabb ellenállást tanusitottak közös nemzeti eszményeink védelmében, mint a protestánsok. Attól a magyar katholikus társadalomtól, amely erős nacionálizmusával ilyen és ehhez hasonló elismeréseket érdemelt ki, — Szekfü-per minket, protestánsokat nem elválasztani, hanem minden meggyőződésünk szerint vele még inkább összekovácsolni alkalmas.

Meg aztán azoknak az *eszes, tudományos* és mindenekfelett becsületes magyar történetiróknak a soraban, akiktől katholikusok és protestánsok egyaránt csak tisztelni és áldani tanultuk a Bethlen Gábor emlékét, ugyanannyi volt a katholikus, mint a protestáns. S azt talán még katholikus keresztlevele jussán sincsen joga Szekfü Gyulának elkivánni a magyar katholikus társadalomtól, hogy tudományosságunknak eme büszkeségeit, közöttük nem egy katholikus papot, egyik napról a másikra *buta, tudatlan hamisitónak* „értékeljen át" a maga lelkében — mint egy engesztelő áldozatként az ő megsértett egyéni hiusága előtt!

Bizonyosak vagyunk benne, a Szekfü-féle hadicsel ellenére is, hogy az immár nyiltan megizent irodalmi harc egyes fázisait koronkint hathatholikus magyar testvéreink teljes együttérzése mellett regisztrálhatjuk.

Ötszázhatvan debreceni munkás kap munkát a fakitermelésnél

A polgármester jelentkezésre szólitja fel a munkanélkülieket

Debrecen, december 5.

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Az erdei fakitermelés megkezdéséről és a munkanélküliek munkához juttatásáról a polgármester ma a következő hirdetményt bocsátotta ki:

A folyó téli erdei kitermelési, tuskózási és szállitási munkákat a közgyülés határozata alapján házilag végeztetem el. Nagy sulyt helyezek arra, hogy ezen munkálatoknál debreceni munkások alkalmaztassanak és csak akkor engedek idegen munkást alkalmazni, ha kellő számu debreceni munkás munkára nem jelentkeznék.

Az eddig beállitott munkáslétszámon felül az erdei kitermelésnél kb. 90, a tuskózásnál pedig 560 munkás alkalmazható.

Felhivom Debrecen munkanélkül levő munkásait, hogy az erdei fatermelési és tuskózási munkálatokra a hatósági munkaközvetitő hivatalnál jelentkezzenek. A kitermelési és tuskózási munkálatokhoz szükséges szerszámokat a munkásoknak magukkal kell vinni. Tudatában vagyok azonban annak, hogy a munkások egyrésze szerszámot beszerezni nem tud. Ezért korlátolt számban szerszámokat is hajlandó leszek a jelentkező munkásoknak rendelkezésére bocsátani olyképen, hogy annak beszerzési összegét keresetükből részletekben levonom.

A termelés és tuskózás részben és pénzért is végezhető. A részletesebb feltételeket a hatósági munkaközvetitő hivataltól lehet megtudni.

Felhivom a debreceni fuvarosokat, hogy nagyobb csoportokba tömörülve a fa és más erdei termékek szállitására vagy a debreceni m. kir. erdőigazgatóságnál, vagy az illetékes erdőhivataloknál, vagy a hatósági munkaközvetitőnél jelentkezzenek, hogy a szállitási munkák idejének elérkeztekor a szükséges fuvar létszám meg legyen.

Tájékozásul közlöm, hogy a szállitási munkák a fagy beállta után lesznek csak foganatositandók.

Vásáry polgármester.

Ma mutatják be a bábszinházat

A MANSz disztermében ma este 5 órai kezdettel mutatják be Vargha Emilné remek bábszinházát, melyet két évi szakadatlan munka után készitett el. Az előadásról és a pompás, müvészi figurine játék szépségeiről már több alkalommal megemlékeztünk. A közönség figyelmét azonban mégegyszer felhivjuk a mai bemutatóra, mely iránt egyébként óriási érdeklődés nyilvánul meg. Gyermekének mindenki ugy szerezheti meg a legnagyobb Mikulási örömet, ha elviszi a bábszinház előadására. A müvészi játékot különben épp ugy élvezhetik a felnőttek is. A figurine szinházban Hamupipőke meséje kerül előadásra, káprázatos kiállitásban.

Épület és bútor-
vasalások,
fournérok
Bénier Lajosnál,
Széchenyi-utca 2. sz.

Patkányt,
egeret, poloskát, svábbogarat azonnal kirthat biztos hatásu, speciális irtószerrel. Egyetlen kisérlet meggyőzi a vásáriót. — Nagyon olcsón kapható
Stern festéküzletben
Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

„Erzsébet Királyné Szálló"
Budapest, IV. Egyetem-utca 5. szám.
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN.)
60 éve a fővárosi és uri középosztály találkozó helye. Száz modern kényelmes szoba. Az Étterem és Kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.
POLGÁRI ÁRAK. SZABÓ IMRE, tulajdonos.

HIREK

1929 december 6. (péntek)

Prot.: Miklós. **Kath.:** Miklós

A gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Megváltó, Piac-utca 38., Arany Egyszarvu, Kossuth-u. 8. Muray, Piac-utca 72. Magyar Korona, Péterfia-u. 20. Nádor, Szent Anna-u. 66., Csokonay, Mester-u. 43., Arany János, Csapó-u. 66.

Debrecen sz. kir. város közmüvelődési könytára (Déri-muzeum) nyitva délelött 10—1ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelött 10—12 óráig.

IDŐJÁRÁS

Hazánk déli részein az idő ma reggel derült, egyebütt megtartotta ködös jellegét. A hőmérséklet tegnap többhelyütt elérte a 14 fokot.

Budapesten 5-én délben a hőmérséklet 7 fok Celsius.

Időprognózis: Továbbra is enyhe és inkább ködös idő.

— **Laky László előadása a Templomegyesületben.** Laky László, a Keresztyén Ifjusági Egyesület titkára ma, pénteken délután a református egyházi tanácsteremben s a Templomegyesület rendezésében előadást tart „Amerika az ifjuságért" cimen. Az előadást, amely különben délután 6 órakor kezdődik, most csak kivételesen tartják az egyházi tanácsteremben, mert a Kollégium disztermét vasárnapig a volt iskolatársak szövetségének kiállitása foglalja el.

— **Dr Bozóky Ferenc és dr Milleker egyetemi tanárok előadása a kollégium disztermében.** December 11-én, szerdán öt órakor az Egyetemi Népszerü Főiskolai Tanfolyamon dr Bozóky Ferenc, egyetemi professzor, e. i. jogkari dékán tartja meg: A trianoni Magyarország népessége és közgazdasága c. három órás előadássorozatának első óráját. A második óra december 12-én, csütörtökön öt órakor, a harmadik befejező óra pedig december 14-én, szombaton öt órakor lesz. December 11-én, szerdán hat órakor dr Milleker Rezső, egyetemi ny. r. tanár, az Egyetemi Földrajzi Intézet igazgatója tartja meg A tulnépesedés c. két órás előadássorozatának első óráját rajzok bemutatásával. A második befejező óra pedig december 12-én, csütörtökön hat órakor lesz. A belépti dij egy-egy órára 30 f, egyetemi hallgatók és tanulóknak 15 fillér. A jegyek Springernél (Piac-utca, főposta mellett) és az előadás előtt, a kollégium disztermének előszobájában kaphatók. A diszterem gőbejárata az előadás alatt zárva van.

— **Felhivás Debrecen és vidéke összes választóihoz, kik a Magánalkalmazottak Biztositó Intézetének tagjai.** December 15-én fogják megválasztani a MABI közgyülési szervét. Minden magánalkalmazott érdeke, hogy ezen a választáson győznie kell a nemzeti gondolatnak! Ennek előkészitésére december 8-án, vasárnap délelött fél 11 órakor a Kereskedő Társulat disztermében választói nagygyülést tartanak, amelyre meghivnak minden kereskedőt, munkaadót, magántisztviselőt, kereskedelmi alkalmazottat s mindazokat, kik az intézet fenntartásához filléreikkel adóznak. Jöjjenek el és hallgassák meg, miért kell most egy táborba sorakoznunk. A nagygyülésen a központi kiküldöttek fognak felszólalni és imertetni az életbe vágó fontos kérdést. A debreceni magánalkalmazottak nemzeti blokkja.

— **Az elektromos előkészitő tanfolyam** a debreceni m. kir. áll. fa- és fémipari szakiskolában december 11-én este 6 órakor megkezdődik. Az előadások minden héten kedden, szerdán és pénteken délután 6—9 óráig fognak megtartatni. Uj jelentkezőket is felveszünk. Jelentkezés a tanfolyam esti óráin, vagy délutánonkint az igazgatóságnál. (Széchenyi ut 2.)

— **Öngyilkos lett egy földmives.** Hajduszoboszlóról jelentette csütörtökön reggel a rendőrség a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Galgóczi Imre 60 éves földmivest lakásán a gerendára felakasztva találták meg hozzátartozói. Az életunt ember hátrahagyott levelében gyógyithatatlan betegségével indokolja meg öngyilkosságát. Az ügyészség, minthogy büntény nem forog fenn, megadta az eltemetési engedélyt.

— **Karácsonyfadiszek viszonteladók részére** gyári áron: közvetlen behozatal „Thüringiai" karácsonyfadisztárgyból, üvegdiszek, lamettàk, csillagszórók. Kérjen árajánlatot Springer papirkereskedésétől, főposta mellett. Telefon 10—57.

NÉVNAPI KÖSZÖNTŐ

Névnapi köszöntőm kobzos magyar ének,
Dicséretes szava sziv üzenetének.
Szeretet öntése, szives köszöntése
Vitéz Horthy Miklós legendás nevének.

Köszöntöm a vérem forró italával,
Végvári magyarok vitézi dalával, —
Hivogató révvel: elmult ezerévvel,
Históriás utunk sok diadalával.

Bus szivem poharát piros vérrel töltöm,
Pohárkendőjébe drága nevét öltöm.
Himezem a kendőt . . uj ezeresztendőt
Dombos Dunántulon, Nagy Magyar Alföldön.

Himezem a kendőt, de nem szemfedőnek:
Letörölni könnyét minden szenvedőnek,
Végbeli vitéznek, véráztatta kéznek,
Véres magyar földbe buzaszem-vetőnek.

Himezem a kendőt oltárteritőnek,
Ragyogó pártának, életderitőnek . . .
Kenyérboritónak . . . nyeregtakarónak . . .
Harci lobogóul a magyar időnek!

Ez a szent magyar név tündöklő szivárvány
Macotisba nyuló magyar egünk árnyán.
Sohase-feledjétek: ezeréves sejtés
Irott történelmünk egetverő szárnyán.

Ez a szent magyar név etelközi szándék,
Pusztaszeri véresepp, lüktető halánték . . .
Novarán imádság . . . Szegeden barátság . . .
Minden magyaroknak királyi ajándék.

Ezeréves hajtás a magyarok fáján,
Zrinyi Miklós-irta fényes hadi pályán.
Nagy elődök mása, — Árpád vonulása
Vitéz Horthy Miklós fehér paripáján.

Egész Magyarország: tied ez a hajtás!
Odaát a végen ne keseredj, pajtás:
Régi határ mellett fagyos a lehellet, —
Hideg éjtszakában minek a sóhajtás?

Ne keseredj pajtás, ne gondolj a gyászra,
Téli didergésre, decemberi lázra . . .
Odanézz a fényre, — utolsó reményre:
Hófehérre meszelt kenderesi házra!

Legyen a köszöntőd kobzos magyar ének,
Dicséretes szava sziv üzenetének.
Szeretet öntése, szives köszöntése
Vitéz Horthy Miklós legendás nevének.

Legyen a portáján béke, bor és búza,
Napsugaras egét felhő se boruzza!
Legyen rajta áldás, magyar visszaváltás:
Öreg házatáját Kárpát koszoruzza!

LISZT NÁNDOR.

— **Gazdasági előadás a Polgári és Gazdakörben.** December nyolcadikán, vasárnap délelött 11 órai kezdettel a Polgári és Gazdakör helyiségében Göllner János gazdasági akadémiai rendes tanár előadást tart a gazdasági épitkezés köréből. Az értékesnek igérkező szakelőadásra ezuton is felhivja az érdeklődő gazdaközönség figyelmét a Debreceni Gazdasági Egyesület.

— **Pénteken zárul a kéthónapos eszperantó kurzus.** Az őszi eszperantó tanfolyam — mely meglepően rövid idő alatt minden tankönyv nélkül végezte munkáját — december 6-án este 7 órai kezdettel tartja befejező előadását a Vigkedvü Mihály-utcai gör. kath. iskolában. A tanfolyam résztvevői közül már sokan leveleznek távoli országok eszperantistáival. A tanfolyamzáró előadásra minden érdeklődőt és eszperantistát szivesen látunk.

— **Tea-estély a Csapókerti Olvasókörben.** A vigalmi bizottság a kör tagjai és azok hozzátartozói részére vasárnap este 8 órai kezdettel mikulás estét rendez. Belépti dij nincs. A tagok szórakoztatásáról Halmi Imre közkedvelt zenekara gondoskodik.

Elveszett

minden remény, mely az idő enyhülésével biztatott.

Mig nem késő, idejében beszerezheti téli tüzelőanyag szükségletét

Ferencsik József

fatelepén (máv. állomás belső fatér)

Telefon 7—33. szám.

— **Vasárnap kongregációs ünnepséget tartanak.** December 8-án, Szeplőtelen fogantatás ünnepén, hiven más esztendők szokásához, nagyszabásu ünnepséget rendeznek a debreceni kongregációk a piarista reálgimnázium disztermében. Az ünnep szónoka dr Lechner József ügyvéd lesz s szerepelnek még Lakner Lilly szavalattal, Szinte Gáborné és dr Korpássy Lászlóné énekduettel. Az Urleányok Kongregációja egy bájos szindarabot ad elő, amelyben felléptnek Moór Jolán, Kovács Teréz, Bagosi Erzsébet, Papp Valéria, Lehoczky Erzsébet, Adamis Erzsébet, Vitéz Mária, Majoros Gabriella, Kiss Mária, Schmidl Elvira és Tassy Jozabella. Az előadás 5 órakor kezdődik.

— **A debreceniek is ünneplik a pápa aranymiséjét.** Tegnapi számunkban hirt adtunk már róla, hogy XI. Pius pápa aranymiséjére a debreceni katholikus egyházközség háromnapos ájtatossággal készül, amely előreláthatólag széles köröket fog megmozgatni. Mindaháromnapon szentbeszéd is van, este 6 órakor s prédikáció végeztével szentségi áldás. Az ájtatosság első napja tegnap volt, amikor is dr Rózsa Jenő káplán mondott nagyhatásu prédikációt. A pápaság intézményének dogmatikus jelentőségét fejtegette s beszédébe hatásosan szőtte bele a pápáknak az évszázadok folyamán a magyarsággal szemben annyiszor gyakorolt bőkezüségét, fegyveres segitségét s barátságos együttérzését. A templom szorongásig megtelt s a hatalmas hivősereg feszült figyelemmel hallgatta a kiváló szónok szavait. Ma szintén este 6 órakor lesz a szentbeszéd, amelyet Rassovszky Kálmán piarista tanár, a jeles egyházi iró s kitünő szónok fog mondani. Holnap este 6 órakor pedig Kovács Sándor káplán, a Katholikus Figyelő szerkesztője prédikál.

— **Halványsárga Rózsa Tánckolon** e heti péntek esti összejövetele elmarad. A következő összejövetelt jövő héten rendes helyen és időben megtartjuk. Rendezőség.

— Poloskát, svábot, molyt kiirtani házilag csakis a Lölherer Cimexinnel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztitja. Gyógyszertárban és drogériákban kapható.

— Cégtáblát, szobát és butort olcsón fest Szathmáry, Széchenyi-utca 9. szám.

A mozgószinházak közleményei:

Péntek—szombat—vasárnap:

APOLLO

Harry Piel legujabb szenzációja:

A MESTER DETEKTIV

(Marsellye réme)

Egy szenzációs nyomozás története 10 felvonásban. Főszereplők: Albert Paulia és Dary Holm.

A teljes müsort betöltö hatalmas filmet egy külföldi Hiradó előzi meg!

VIGSZINHÁZ

Kizárólag csak 16 éven felüliek nézhetik meg!

Alexander Dumas „Varázsló" cimü világhirü regénye nyomán készült:

A FEHÉR ÖRDÖG

(A királynő nyakéke)

A hires világkalandornak Cagliostro grófnak életéből 12 felvonásban. Cagliósto gróf: Hans Stüve, Lorenza: René Heribel, Rohan herceg: Alfred Abel, Jeanne de la Motte: Mercséry Lia Kisérő:

Fix és Fox a tébolydában

bohózat.

Jönnek hétiőtől Apollóban: Milton Sills és Thelna Tod-al: A vidéki szinésznő. (Dráma.) Megelőzi: A börtön melódiája. (Dráma.) Richard Barthelnes és Betty Compsonnal. — Vigszinházban: Csak felnötteknek! Florence Vidor legujabb világattrakcióját: Az utolsó flirt. (Páris társadalmi életképe.) Megelőzi: Chicago leánya. (Egy bukott angyal története.) Clara Bowal. — Jön szerdától Vigszinházban: Tolsztoj Leo világhirü drámája: Az élő holttest. Fedja szerepében: W. Pudowkin. Főszereplők: Mari Jacobini és Gustav Diessel. A filmet kisérő tiz tagukozák kórus eredeti orosz ének- és tánckisérettel, karnagy Nikolaj Wszevodoloff, volt orosz tábornok.

METEORBAN

Szombaton és vasárnap:

Két sláger egyszerre!

„A hontalan hös"

Nagy orosz dráma 9 felvonásban, Emil Jannings és Evelyn Brenttel és

„Ne játsz a tüzzel!"

Vigjáték attrakció 8 felvonásban. Wallace Beery és Raymond-Hatonnal.

Előadások szombaton 6 és 8 órakor. Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Jegyelővétel állandóan!

— **Müvészi fényképek** mesteri kidolgozásban láthatók Varga fényképész uj kirakataiban. **Piac-utca 7.**

— **Gépirást, másolást, sokszorositást** olcsón vállalok. Érdeklődni lehet minden délután 2 órától 4 óráig a Debreceni Ujság (Hajduföld) **szerkesztőségében**, József királyi herceg-utca 16. szám. Telefon: 3—43.

— Galánffy Lajos és Baumann Gyula dr szonátaestje december hó 14-én szombaton, este a zeneiskola hangversenytermében. Jegyek: elsőrendü 4.—, másodrendü 3.— P Springer könyv- és fotoszaküzletében.

— **A Magyarságra, Nemzeti Ujságra, Budapesti Hirlapra előfizetéseket felvesz a debreceni fiókkiadóhivatal Piac-utca 77. Megrendelések telefonon is. (Telefon 11—97.)**

— **Angolból, franciából, németből** forditok, magyart forditok angolra, **németre, francára. Helen Society, Ferenc József ut 40.**

Meghosszabbitották az üzletek záróráját

M. kir. Kereskedelemügyi Miniszter a nyilt árusitási üzleteknek a folyó évi december 4-től 24-ig terjedő időben köznapokon és a folyó évi december hó 22-ére eső vasárnapon való nyitvatartását 151.142—1929. K. M. XI. számu rendeletével az alábbi módon szabályozza:

I. Azokat a nyilt árusitási üzleteket, amelyeket köznapokon este 7 óra előtt be kell zárni, folyó évi december hó 4-től december hó 24-ig bezáróan köznapokon este 7 óráig szabad nyitvatartani.

II. A nyilt árusitási üzletek a folyó évi december hó 22-ére eső vasárnapon reggel 7 órától délután négy óráig tarthatók nyitva.

Ez a rendelkezés nem érinti az égetett szeszes italok munkaszüneti napokon való forgalombahozatalát korlátozó rendelkezéseket, valamint a husipar vasárnapi munkaszünetét, vagyis a kizárólagos pálinkaméréseket, a folyó évi december hó 22-ére eső vasárnapon is egész napon át zárva kell tartani, a husnemüek árusitása pedig a december 22-ére eső vasárnapon is, reggel 7 órától délelőtt 10 óráig végezhető. A halféléket, élő és leölt baromfit azonban ezen a vasárnapon reggel 7 órától délután 4 óráig szabad forgalomba hozni.

Szépen fejlődtek az őszi vetések

(A Debreceni Ujság tudósitójától) Surgoth Jenő gazdasági főtanácsos, gazdasági főfelügyelő jelentése szerint novemberben a gyakori esőzések ellenére az őszi szántási és vetési munkálatokat, valamint a kint levő termények betakaritását teljesen befejezték.

Az őszi kalászosok közül a korai vetések jól megbokrosodtak, a késeiek egyenletesen keltek és erős fejlődésnek indultak, ugy hogy az *őszi kalászosok jól megerősödve mennek a télnek.*

A jószág teleltetése — a kevés szálas takarmány ellenére — kellő takarékossággal biztositottnak látszik, miután tengeriszárgyök és gumós takarmány elég van. Az állatok almozása azonban, tekintve a gyenge alomszalma termést, a legnagyobb nehézségekbe fog ütközni.

A földmivelésügyi miniszter a baromfitenyésztés fejlesztésére és nemesitésére a Gazdasági Egyesület és a Keletmagyarországi Baromfitenyésztők Egyesülete tagjai részére *301 darab amerikai fehér Leghorn és 290 darab vörös izlandi fajkakast juttatott; ebből a gazdasági felügyelőség novemberben 490 darabot* osztott ki.

Nyak, hátgerinc és agyvelő nélkül „majomkezü" magzat született Pusztadoboson

Nyiregyháza, december 5.

A Nyirmadával szomszédos Pusztadobos községben, olyan torzszülött magzat látott napvilágot, amely bizonyára méltó a tudományos körök figyelmére is, attól eltekintve, hogy a különös magzat születésének hire már felrázta a fél vármegyét.

A szóbanforgó torzszülött — tudósitónk jelentése szerint — egy pusztadobosi zsellérember, névszerint Jakab István házát látogatta meg a napokban.

— A magzat még héthónapos sem volt. És csodák csodája! — *a nyaka hiányzott, feje a törzséből nőtt ki, a hátgerince is hiányzott, az agyvelője sem volt kifejlődve és a normálisnál hosszabb — majomkezei voltak.*

Minthogy pedig héthónapos sem volt a magzat, eltemették minden hatósági vagy egyházi beavatkozás nélkül.

A zsellér-házaspár talán már el is felejtette a különös istenáldást. A magyarázatok közül legszivesebben az terjed tovább, mintha az áldott állapotban levő Jakab Istvánné megcsodált volna egy rongybabát, afféle divatosat; hosszu kezüt, nyak nélkülit stb. Ezt a pojácát állitólag az egyik szomszédasszony vitte át Jakabékhoz. Ez a baba — azt mondják — a születéskor is ott volt az asszony mellett. *És azért... mesélik a jámbor emberek.*

MEGNYILT A LÓPATKOLÓ KOVÁCS-TANFOLYAM

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

A honvédelmi miniszter legutóbb egy hat hónapra terjedő polgári lópatkoló kovács tanfolyamot engedélyezett Debrecenben, amelynek főcélja a kovácsmesterek elméleti és gyakorlati továbbképzése. Fontos nemzetgazdasági érdeket jelent ez az uj tanfolyam s ezenkivül a lótartó gazdaközönségnek is anyagi érdeke, hogy a lovaik megfelelően és szakszerüen patkoltassanak meg, hiszen a rossz patkolás sulyos anyagi károkat okoz, amennyiben teljesen tönkreteheti a lovak lábát. Mivel pedig a katonai lovak ápolása eddig is fokozott figyelemmel történt, a tanfolyam résztvevői kiképzésére igen kedvező alkalom ez, hogy a magángazdaságokban levő lovak patkolását a legszakszerübben végezhessék el. Különös gondot fordítanak a tanfolyamon a beteg patáju lovak patkolására, amely elsőrendü érdekének kell hogy legyen, minden lótartó embernek. A debreceni Gazdasági Egyesület felhivja a gazdák figyelmét erre a tanfolyamra s figyelmükbe ajánlja, hogy különösen beteg patáju lovaiknak a patkolását ezen a tanfolyamon résztvevő kovácsmesterekkel végeztessék el. A tanfolyam különben december elsején már meg is nyilt és május elsejéig fog tartani. A tanfolyamnak már most is igen szép számu hallgatója van és nagyon sokan keresik fel résztvevőit olyan gazdák, akik velök akarják elvégeztetni lovaik patkolását.

— **Üvegdiszek karácsonyfára.** Szinesgömbök már 5 fillértől. Angyalhajak, csillagszórók doboza 14 fillér. Külföldi bélyegujdonságok, meséskönyvek, aranyozott kötésben 1 pengő. Képeskönyvek, levélpapirujdonságok Springernél, a főposta mellett.

— **Adomány.** Nagy Sándor rokkantnak és családjának B. E. 2 P hozott be a kiadóhivatalba, mely adományért ezuton köszönetet mondunk.

Holnap nyit az

URÁNIA

Szombaton két diszelőadás:

½7 és 9 órakor,

Vasárnap: 3, 5, 7 és 9-kor.

A megnyitó film:

NÉGY ÖRDÖG

Fox filmgyár remekműve,

RÁDIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

Budapest. D. e. 9.15: A magyar női vonósnégyes hangversenye. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonhangverseny. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 2.30: Hirek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhirek. 3.45: Fulton-rendszerü képátvitel. 4.20: Sándor Margit meséi. 4.5: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hirek. 5: A Turáni Társaság előadása. Turchányi Tihamér dr főiskolai tanár felolvasása: „Az ősmagyarok foglalkozása". 5.30: Finn emlékezés Finnország felszabadulásának tizedik évfordulóján. 1. Finn himnusz. Előadja: a Wesselényi-u. polgári iskola gyermekkara Borus Endre tanár vezénylétével. 2. Magyarra fordított finn versek. a) U. v. Schore: A finn dal; b) Köszöntelek magyar nép; c) Finnország éneke; d) Firr testvérekhez. Előadja: Lehotay Árpád. 3. Finn nyelvü üdvözlet és Finnország méltatása. Mondja Ispanovits Sándor. 4. a) F. Pacius: A finn dal; b) Palmgrén: Nád, nád susogj (gyermekkar.) 6.30: „Mit üzen a rádió?" 7.10: Magyarország kormányzóját névünnepe alkalmából üdvözli a magyar rádió. — 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás szinlapjának felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház díszelőadása a kormányzó tiszteletére. 1. Erkel: Ünnepi nyitány. Vezényel: Rékay Nándor karnagy. 2. Hubay: „A cremonai hegedüs" c. operája. Vezényel: Fleischer Antal karnagy. 3. Magyar táncok: I. Erkel: „Bánk bán" c. operából megnyitó. II. Liszt Ferenc: II. Magyar rapszódia. III. Erkel: „Hunyady László" c. operából csárdás. Vezényel: Rékay Nándor karnagy. — Utána körülbelül 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

KÜLFÖLD

Bécs (517). D. e. 11: Hangverseny. 1 u. 3: Gramofonzene. 4.30: Zongoraakadémia. 8: Hangversenyátvitel a Konzerthausból. Utána népszerü zene. Berlin (418). D. u. 4.30: Slágerek. 7.05: Amerikai jazz-zene. 8.30: Zenekari hangverseny. 10.30: Éjjeli hangverseny. Boroszló (325). D. u. 4.30: Operett gramofonzene. 7.05: Népszerü zene. 8.30: Hegedühangverseny. Majna-Frankfurt (390). D. u. 4: Szórakoztató hangverseny. 7.30: Operarészletek. Gramofonzene. 9.30: Közvetités Stuttgartból. 12.30: Éjjeli hangverseny Kasselből. Prága (487). D. u. 12.30: Népszerü zene. 7.05: Zenekari hangverseny. 8: Szórakoztató zene. 9: Gramofonzene. 10.20: Hangverseny. Róma (441). D. u. 5.30: Szórakoztató hangverseny. 9.02: Suppé: Donna Juannita. Operettelőadás London (356.3). D. u. 5.30: Szórakoztató zene. 7.45: Beethoven zongoraszonáták. 9: Szimfónikus hangverseny. 11.30: Tánczene. 12: Szórakoztató zene.

— **Erdélyi szakácskönyv,** Fabriciusné, Bónyi Elsa hires erdélyi szakácskönyve ismét kapható. A könyv 220 oldalon, kötve 4 pengő, mig a készletből tart, Antalfy József cégnél, Szent Anna- és Varga-utca sarok.

— **Valóságos élvezet Varga fényképész uj kirakatait szemlélni. Piac-utca 7.**

— **Levélpapir különlegességek,** iró- és irodaszerek, irószer-készletek nagyválasztéku raktárról különböző árban beszerezhetők Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésben, Piac-utca 8. Telefon: 2—96.

Gyapju fonalak, Gobelin képek és terítők. Smyrna, Perzsa, Kelim anyagok ●●●●

KERÉKGYÁRTO KÉZIMUNKA IPAR

A kis rezsivel dolgozó cég kis haszonnal árul ezért a legolcsóbb

Szent Anna-utca 6. szám.

SZINHÁZ=MÜVÉSZET

Ma lesz a vitézi díszhangverseny

a Kormányzó névnapjának megünneplésére

Debrecen és a Tiszántul általános érdeklődéssel várt társadalmi és kulturális eseménye, a Vitézi díszhangverseny, ma, pénteken este fél 9 órakor veszi kezdetét az Arany Bika nagytermében. Az estély ugy müvészi tartalmában, mint külsőségeiben ragyogónak igérkezik. Résztvesznek az államfő ünneplésében a város összes egyházi, katonai és polgári előkelőségei, mig a rendezés zavartalan lebonyolitásáról az egész vitézi testület, a baitársi egyesületek tagjai és egy cserkészkülönitmény gondoskodnak. A lépcsőfeljáratokon díszruhás városi hajduk sorfala áll s feleithetetlenül pompás látványnak igérkezik az estélyi toalettes urhölgyek és a díszbeöltözött tisztikar felvonulása.

A magasnivóju ünnepséget, — a mely ez alkalommal Debrecen müvészi reprezentánsait viszi a dobogóra, — vitéz *Nagy* Pál ny. altábornagy, Vitézi széki kapitány nyitja meg a Nemzeti Hiszekeggyel. Utána *Kardoss* Géza szinigazgató szavalja el *Liszt* Nándor „Nagyúr" cimü ódáját. Az ünnepi beszédet dr *Hadházy* Zsigmond főispán mondja, majd a Vitézi énekkar ad elő magyar dalokat *Szüts* Gergely karnagy vezényelse mellett. Höchtl Margit Liszt és Chopin darabokat játszik, majd *K. Voith* Ilonka és *T. Timár* Ila énekelik el az Aida cimü opera Aida—Amneris duettjét, valamint a Boccaccio vigopera gyönyörü betétjét, a Flórenci dalt. Zongorán *Szabó* Emil kiséri őket. Az énekszám befejeztével tizenkét diszmagyarba öltözött táncospár lép a pódiumra, a debreceni társaság huszonnégy közkedvelt fiatal női és férfi tagja és *Kiss* Béla bandájának játékától kisérve vitézi toborzót lejt. Az estélyt a Vitézi énekkar a „Nem, nem, soha!val" fejezi be.

A vitézi diszhangverseny iránt város és vármegyeszerte érthető nagy érdeklődés nyilvánul meg, amit az is bizonyit, hogy már alig néhány jegy áll rendelkezésre a „Méliusz" könyvkereskedésben. A rendezőség ezuton még egyszer meghivja a város hazafias közönségét a Kormányzó névünnepének megünneplésére, ami az előjelek szerint olyan impozáns lelkesedéssel fog megtörténni, hogy az utolsó jegy is bizonyára elkel az esti pénztárnál.

Ada Sa i hangversenye

Az előadás kezdetén ugy látszott, hogy Ada Sári hangversenye értékeinek minden nagyszerüsége mellett sem váltja ki az azt a frappáns hatásu sikert, mely két év előtti koncertjét kisérte. Ennek okát a müsordarabok harmóniátlansága magyarázza meg, mely a könnyebb fajsulyu dalokat és a drámai koloratur-partiekat nem tudta stilusszerüen áthidalni. A lengyel szöveggel való éneklés szintén neheziti a megértést: nem a szöveg-tartalom meg nem értése, hanem e szláv nyelv hang- és ritmusbeli idegenszerüsége miatt. Ez azonban csak két számra vonatkozik és előbbi megjegyzésünk is inkább a müsor első felére, mely Pasiello, Sibella, Rossieni, Chopin és Niewiadowsky után két hatalmas koloraturáriával fejeződött be. Különösen a Dinorah-árnyékária szólaltatta meg Ada Sari technikájának mesteri értékeit, az iskolázottság oly magas fokát, mely bámulatosan szinteljes hangskáláját a virtuozitás utólérhetetlen értékeivel teliti meg. Ez a rendkivüli technika épugy jellemzéke Ada Sari müvészetének, mint hangképzésének lirai melegsége a mélyebb regiszterekben. Portamentói ismét meghóditották a közönséget.

A müsor második részéből felejthetetlen élmények az egymást követő operaáriák, amelyek müvészetének egész tartalmát felölelték s valóban itt bontakozott ki az a szinekben eredeti és stilusban önálló müvészegyéniség, mely egy magasabb rendü lelkiség harmónikus és melegskáláju kifejezése.

Ada Sarit a debreceni közönség ezuttal is impozáns ünneplésben részesitette zongorakiséröjével, Herz Ottóval együtt, aki ma legméltóbb örököse Dienzl Oszkár müvészi tradicióinak. (ln)

SZINHAZI MOSOR

Péntek: Szökik az asszony Fedák Sári és Kertész Gábor vendégfellépte-vel. Mérsékelten felemelt helyárak.

Szombat: Szökik az asszony. Fedák Sári és Kertész Gábor vendégfellépte-vel. Mérsékelten felemelt helyárak.

—

A szinházi iroda jelentése:

Ma délben érkezik Fedák Sári, az országos hirü primadonna Debrecenbe, hogy megkezdje ma este két napra tervezett vendégjátékait.

FEDÁK SÁRI

a jelenkor legnagyobb magyar primadonnája ma este legujabb budapesti szerepét játszta el a Csokonai szinházban, mellyel a budapesti közönséget valósággal lázba ejtette. Minden alkalommal valahányszor a magyar szinjátszás egyik legkimagaslóbb egyénisége, Fedák Sári utólérhetetlen müvészetében volt alkalma a Csokonai szinház közönségének gyönyörködni, mindig a legelőkelőbb szinházlátogató közönség gyült össze, hogy a nagy magyar primadonnát ünnepelhesse. Igy lesz ez a mostani alkalomkor is, mikor is Debrecenben eddig nem játszott uj szerepben a

SZÖKIK AZ ASSZONY

operett-revü primadonna szerepében lép fel Fedák Sári. Köztudomásu, hogy a Szökik az asszony századik előadása után vette át Zsazsa Elly Drops revüprimadonna szerepét, mellyel valósággal meghatványozta a Szökik az asszony sikerét. Debrecenben épugy kiváncsi mindenki Fedák Sárit megnézni a Szökik az asszony-ban, mint ahogy Budapesten is állandóan zsufolt házak előtt játszák a Szökik az asszony ugynevezett Fedák változatát, mert a szerzők több uj betétet irtak a müvésznő részere és egyébként is a közönség valósággal premiert kap a Szökik az asszonyból Fedák Sári előadásában. Fedák Sári magával hozza budapesit partnerét is, Kertész Gábort, a budapesti Városi Szinház bonvivánját, aki Fóthy Kálmán szerepét ötven estén át játszotta Budapesten a müvésznővel.

A szinház igazgatósága ezuttal is felkéri mindazokat, akik jegyeiket még ki nem váltották, hogy 11 óráig elójegyzett jegyeiket annál is inkább kiváltani sziveskedjenek, mert azokat az óriási keresletre való tekintettel tovább tartani módjában nem áll.

JÖN! TOMMY ÉS TÁRSA!
JÖN! TOMMY ÉS TÁRSA!
JÖN! TOMMY ÉS TÁRSA!

Vasárnap délután félnégy órai kezdettel, mérsékelt helyárak mellett a

DIÁKSZERELEM

kerül szinre. Ezen előadásra jegyek a szinházi pénztárnál már kaphatók.

TIMÁR ILA VENDÉGFELLÉPÉSEI!

A debreceni közönség éveken keresztül volt kedvenc primadonnája hétfőtől, december 9-től kezdve négy estén vendégszerepel a Csokonai szinházban, hogy legjobb szerepei közül: hétfőn és szerdán a „Böregér" reprizén Adél, kedden az „Eltörött a hegedüm"-ben Rózsika, csütörtökön pedig a Dolly cimszerepét játsza el. A kiváló müvésznő vendégszereplése iránt bizonyára óriási érdeklődés lesz, miért is a szinház igazgatósága a jegyek árusitását Timár Ila fellépéseire már a tegnapi napon megkezdte. A hétfő, kedd, szerda és csütörtöki Timár előadások A), B), C), D) bérletben lesznek megtartva.

—

Városunk leghiresebb ruhafestője és vegytisztitója Biró, Bika-udvar, aranyérmekkel kitüntetve.

SPORT

A VASÁRNAPI AMATÖR-PROGRAMM

Nagyszabásu amatörprogramm lesz ismét vasárnap Debrecenben a DVSC Diószegi-uti pályáján. A DEAC fogadja a NyÖTSE csapatát s játszanak 12 órai kezdettel, mig utána a DVSC a NyTVE csapatával játszik. A kerületi, de különösen a debreceni amatőregyesületek csapatainak játékereje az utóbbi időben olyan örvendetesen feljavult, hogy sok mérkőzés szépségben és izgalomban vetekedik bármelyik profi mérkőzéssel, sőt nem egyet felül is mul. Ezt a nagyszerü változást már a közönség is észrevette, fokozottabb mértékben látogatja már az amatőrmérkőzéseket is s ez által módot ad arra is, hogy a helyi egyesületek vidéki ellenfelei elleni mérkőzéseit itthon rendezze meg, mert ráfizetéstől már nem kell annyira tartania, mint a mult években s ebből következik természetszerüleg az is, hogy jobb eredményeket tudnak a helyi egyesületek felmutatni, mert nem kell megküzdeniök az utazás fáradalmain kivül nagy hendikepet jelentő idegen környezettel sem. Remélhetőleg a közönség továbbra is támogatásba veszi az amatőregyesületeket is s igy rövidesen épen olyan izgalmas lesz az amatőrbajnokság ismét, mint volt a professzionizmus bevezetése előtt.

—

BARSY LÁSZLÓT

a legkitünőbb magyar atlétát fővárosi hirek szerint tréning közben sulyos baleset érte, lábát törte. A szimpatikus atléta sulyos balesete nagy veszteség a magyar atlétikára, de remélhetőleg komplikáció mentes gyors gyógyulás után, tavasszal ismét a salakra léphet.

— **Tükörgyártás, üvegcsiszolás, kirakatok tükrözése, autók, autóbusz üvegezése Sipkovits, Szív-utca 18. sz. Telefon 356.**

KÖZGAZDASÁG

Katonai lóvásárlás Debrecenben

A Debreceni Gazdasági Egyesület a lótenyésztés jövedelmezőségének fokozása s a gazdák lovainak közvetlen a hadsereg részére való értékesitése végett a m. kir. honvédtüzérségi lóavatóbizottság elnökségével megállapodott abban, hogy még e hó folyamán — hirlapilag közlendő helyen és napon — katonai lóvásárlást rendez. Ezuton is felhivja saját érdekükben mindazokat a gazdákat, kiknek katonai — hátas-, hámos- vagy málhás-célra megfelelőnek látszó három és félévestől hét évig terjedő korban levő s eladásra szánt lovaik vannak, azokat a gazdasági egyesület titkári hivatalában mielőbb jelentsék be.

—

A zürichi devizaárfolyamok.

A zürichi megnyitó devizaárfolyamok a következők (zárójelben a tegnapi zárlat): Budapest 90.20 és fél (90.29 és fél). Berlin 123.21 (123.22), Newyork 514.45 (514.45). London 2511.— (2511.12 és fél), Páris 20.26 és egynegyed (20.27), Milano 26.93 és fél (26.93 és fél), Prága 15.26 és fél (15.26 és fél) Belgrád 9.12 és háromnegyed (9.12 és háromnegyed), Bukarest 3.06 és háromnegyed (3.06 és háromnegyed), Bécs 72.45 (72.46), Amsterdam 207.75 (207.75).

Valuta- és érmeárfolyamok.

A valutaiac tájékoztató árfolyamai a következők: Egy angol font 27.75—27.90, száz cseh korona 16.84—16.94, száz dinár 10—10.08, száz dollár 567.95—569.95, száz francia frank 22.45—22.75, száz hollandi forint 229.75—230.75, száz lengyel zloty 63.80—64.10, száz lei 3.37—3.41, száz lira 29.65—29.95, száz német márka 136.30—136.90 száz osztrák schilling 80.05—80.45, száz svájci frank 110.80—111.30 pengő. A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 23—23.20, az ezüst egykoronás 0.37—0.39, a forintost 1.01—1.03, az ötkoronást 1.98—2.04 pengővel egyezték.

Gabonapiac

A gabonapiacon a forgalom vontatottan indult, mert a külföldi terménypiacokról érkezett jelentések miatt a tegnap megindult fedezővásárlások megcsappantak. Élénkebb érdeklődés csak a májusi buza iránt volt tapasztalható, ami azt igazolja, hogy a spekuláció a tavaszi hónapokban a buza további árjavulására számit. A májusi buza ára egyébként tulhaladta a huszonöt pengős árnivót. Ilyen áron azóta azonban fokozatosan olcsóbbodott és csak most az utóbbi napok folyamán kezdödött meg a tengerentuli terménypiacon megnyilvánuló jelenségek miatt az árjavulás. A tengeripiacon is megszünt az árlemorzsolódás s ezt azzal magyarázzák, hogy a külföldi piacokon a jugoszláv és a román buza kinálata csökkent.

A készárupiacon a jobbminőségü buza iránt ugy a malmok, mint a külföld részéről állandóan élénk a kereslet, de a piacon csak kisebb tételeket kinálnak jóminőségü buzából. A felsőtiszai buzát 23.45—24.15, az egyéb származásu buzát 23.35—pengővel jegyzik. A rozs ára 16 pengő körül mozog.

A liszt- és őrleménypiacon a malmok nem változtatták meg lisztáraikat. A korpát 9.75—10 pengővel jegyzik, budapesti paritásban.

A takarmánycikkek piacán a forgalom szük keretek között mozog és csak tengeriben van üzlet. Tengeriért 13.80 pengőt fizetnek. A zabot minőség szerint 13.40—15.50 pengővel jegyzik.

BETÖRÉS ELLEN

Csupa betörésből áll ki Debrecen.
Ezer feljelentés az ügyeleten.
Ennek legfőbb oka: nincs drótkerités,
Egy-két pillanat és kész a betörés.

Mindezt megelőzni csak egy módja van:
Szaladj Neubauerhez vigan, boldogan.
Kérj egy drótkeritést, amely szép, finom
S olyan lesz a kerted, mint Paradicsom.

Biztos, erős és szép, csinos, takaros,
Ügyel a szomszéd háztulajdonos...
Kétmalom-ut 4. szám: ez legyen a cél
És ha ezt elérted, betörés sem ér!

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

1929 december 6. napjának délután fél 3 órakor Helyben, Pesti utcán az Alföldi Takarékpénztár raktárhelyiségében 2000 P becsült ingók u. m. személyszállító Fiat autó birói árverésen a legtöbbet igérőnek esetleg becsáron alul is eladatnak.

Debrecen, 1929 november hó 21-én.

Szilágyi Lajos bir. vhajtó.

PALOTAY LAJOS vegytisztitó telepe Honvéd-u. 9/j. Üzletei: Kálvin-tér 5. Batthyányi-u. 26. és Hunyadi-u. 5.

34,731—1929. II.

HIRDETMÉNY

A debreceni kir. törvényszék megkeresése folytán közhirré teszem, hogy Balmazujváros község részleges tagositási ügyében kelt P 3749—1928—128. számu végzés a város hirdetési tábláján közhirré tétetett.

Debrecen, 1929. évi december hó 5-én

Polgármester.

VÁSÁROK NAPTÁRA

December 7-én: Kirakodóvásár: Csongrád, Földeák.

December 8-án. Kiskundorozsma, — Kisujszállás, Monor.

December 9-én. Barcs, Cece, Füzesabony, Jászberény, Kismarja, Ricse, Vajszló, Vámosmikola, Várpalota, Vásárosnamény, Villány. Állatvásár: Dunapataj. Kirakodóvásár: Nagymaros. Marha- és kirakodóvásár: Szepetk.

December 10-én. Gönc, Szikszó, Szabadhidvég. Kirakodóvásár: Dunapataj. Ló- és marhavásár: Pápa.

December 11-én. Abaujszántó, Sárospatak. Ujmalomsok. Sertés- és kirakodó vásár: Pápa. Sertésvásár: Orosháza.

DEBRECZENI UJSÁG

FELELŐS SZERKESZTŐ: Marschalkó Lajos.

Szerkesztőség: József kir. her.-u. 16. Telefon 3—48.)

Kiadóhivatal: Kossuth-u. 3., I. emelet. (Telefon 1—41.)

Hajdusági Ruhaáruhàz

alant közli

őszi saison megnyitó olcsó árait:

Őszi, téli felöltő	P 42-től
Fekete télikabát bársony gallérral	P 52-től
Fekete télikabát szőrme gallérral	P 68-tól
Fekete városi bunda	P 96-tól
Szines városi bunda	P 65-től
Bőrkabát szőrme béléssel	P 96-tól
Bőrkabát düftin béléssel	P 84-től
Fekete és kék öltönyök	P 44-től

Gyermek és fiu télikabátok nagy választékban.

Ezen olcsó árakat 14 napig tartjuk.

Hajdusági

Ruhaáruház Piac-u. 67

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betükkel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre felvilágositást a 141. telefonszám ad.

LEVELEZÉS

Tekintélyesebb
hozománnyal férjhez menne izr. urileány tiszt viselőhöz. Leveleket kiadóba „Egzisztencia" jeligére. 9155

Férjhezmenne
izr. tisztviselőnő hozománnyal állásban levő fiatalemberhez. Leveleket „Tisztviselőnő" jeligére kiadóba. 9154

Nősülendők,
férjhezmenendők érdeklődjenek Ügynökségnél, Batthyány u. 13. alatt. Állandóan több jó parti előjegyezve. 9153

KIADÓ LAKAS

Ondód
vasuti megálló háta megett 1 nagy szoba, konyha kiadó, jószágtartással. Értekezés Maróthy György u. 41. 3912

Butorozott
különbejáratu utcai szoba fürdőszobával kiadó. Hatvan u. 2. 1—2 személynek. 9157

Poroszlay ut
68. szám alatt egyszerübb butorozott szoba 2—3 fiatalember részére kiadó. Értekezhetni Poroszlay 76. szám alatt.

Kiadó
azonnal beköltözhető egy szoba, konyhás lakás. Vendég utca 29. 3913

Garzon lakás
2 személyre berendezéssel 33 P lakbérrel azonnal átadó. Cim a kiadóban. 9166

Három
utcai szoba Piac utcán irodának, rendelőnek kiadó. Telefon 10-29. 3905

Egy
jó megjelenésü fiatal nő házvezetőnőnek vidékre ajánlkozik. Cim a kiadóban. 3897

Szinház mellett
butorozott utcai szoba különbejáratu kiadó. — Kossuth utca 16. 3902

Kétágyas
utcai butorozott szoba kiadó. Hatvan-u. 18. II. emelet balra. 3248

Egészséges
száraz, napos udvari két szoba, konyha kiadó. — Lorántffy u. 42. szám, kapualatti szoba. 3761

Kossuth utca
legjobb helyén olcsó butorozott szoba uriembernek azonnal kiadó. Megtekinthető délelőtt 11 és 12 óra között. — Kossuth utca 39. I. emelet Marschalkó.

Két szoba,
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás 15-re kiadó. Varga u. 16. sz. 9161

Butorozott
udvari kis szoba azonnalra kiadó. Ispotály u. 13. szám. 3784

Kiadó
József kir. herceg u. 50. szám alatti ház azonnal beköltözhető lakással. — Értekezhetni Terner liszt üzletében, Burgundia u. 1. Telefon 7-72. 9028

Géprást
olcsón gyakorolhat. Cim a Debreceni ujságnál.

Kiadó
kisebb szoba és konyhás lakás. Honvédtemető u. 10. szám. 3779

Kiadó
egy utcai szoba, konyha éléskamara gyermektelen házaspárnak vagy magánzónak. Tanitó u. 7. szám. 3781

Kiadó
azonnal utcai modern szoba, előszobával üresen. Méliusztér négy. 3858

Kossuth utca
legjobb helyén olcsó butorozott szoba tisztviselőnek vagy tisztviselőnőnek kiadó. Kossuth utca 39. I. emelet.

KIRÁLY KÁVÉ
NÉGYSZER A LEGJOBBAK
DUENFELD TER 1

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Bundi u. 15., II-ik lakás. 9059

LAKÁS KERESLET

Cserépkályhás
egy szoba, konyhás vagy egy szoba, előszobás lakást keresek. Cimet kérem a Debreceni Ujság kiadóhivatalába leadni. 3749

Hatszobás
modern lakás, családi házban, kizárólagos udvarhasználattal bérbeadó. Dr Kováts Jenő ügyvédnél, Batthyány-utca 14. alatt. 4699

UZLETEK

Szálloda
és vendéglő Debrecenben Hunyadi utca 28. bérbeadó vagy eladó. — Brittania szálló igazgatósága Budapest.

Széchenyi u. 3.
bolthelyiség és egy műhelynek vagy irodának való szoba kiadó. Értekezni: Szilágyi kézimunkaüzlet. 9173

Régi
jó menetelü jogfolytonos korcsma berendezéssel azonnal átadó. István ut 15. 9160

Füszerüzlet
italméréssel, áruval, berendezéssel kedvező fizetési feltételekkel, nagy vevőkörrel, havi lakbér 40 P átadó. Cim a kiadóban. 3896

KERESLET

Soffőr
gyakorlattal szerény fizetésért állást keres. Cim a kiadóban. 3521

ELHELYEZKEDÉS

Tanulót
füszerüzletbe felveszek, Vadászy, Meszena utca 1. szám. 3909

Perfekt
irodai munkaerő, gyors- és gépirónő azonnalra alkalmazást nyer. Ecker, Klein, Sugár cégnél. 9175

Ügyes
kifutófiu felvétetik. — Előnyben részessül, ki már pékségben volt. — Bethlen u. 76. Sütöde. 9172

Két
magános intelligens nő elmenne házvezetőnőnek vagy ehhez hasonló állásba. Vidékre is. Cim a kiadóban. 9165

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE

a Debreceni Ujság Hajdufőld Debreceni Független Ujság részére

Kossuth-utca 3., József kir. herceg-utca 16 sz., Szent Anna-utca 13. sz. Antalffy József és Piac-u. 8. sz. alatt Csáthy Rt. könyvkereskedéseiben.

Apróhirdetéseinket az egész Tiszántul olvassa!

Soffőr
nőtlen állást keres, személy vagy teher kocsihoz gazdaságban is. — Varga utca 28.

Varrodámba
egy tanulóleány felvétetik. Széchenyi utca 25. szám. 9158

Nevelőnői
állást keres január elsejére éves bizonyitvánnyal magyar-német iskolázott intelligens uri leány. Kézimunkában perfekt. Zongora tanitást vállal. Levelet a kiadóba fizetés megjelöléssel „Gyermekszerető" jeligére kérek. 3893

Szorgalmas,
ó megjelenésü leány elmenne idősebb házaspárhoz vagy nagános uri asszonyhoz házi munkák végzésére, ugyszintén gyermek mellé. — Damjanich Gabriella — Rothermere u. 21. sz.

KÖNYVELŐ,
magyar-német levelező, bel- és külirodai munkálatokban, valamint kereskedelmi utazésban is gyakorlott, kedvező fizetésért állást vállal. Szives ajánlatot „Pontos és lelkiismeretes" jelige alatt a kiadóba kérek. 8794

AJANLAT

Trágya!
40 szekér trágyára kérek ajánlatot. Poroszlay ut 53. 3910

Műhelynek
alkalmas helyiségek, különösen szabónak azonnalra kiadó. Házfelügyelő. Piac u. 58. 9159

Kőser
hordós káposzta 24 fillér kilója Kornhausernál, Simonffy utca 5. Telefon 4—12. 1887

Hölgyek
figyelmébe. Ábrahám E. és Társa női kalapüzletét Csapó u. Batthyány utca 10. alá áthelyezte. Női kalapok jutányos árakon és alakitások 2 pengőért vállaltatnak. 9164

Zongora
rövid, kitünő, bérbeadó. Szilágyi, Széchenyi u. 1. szám. 9174

Pöszméte
oltott, darabja egy pengő és gledotschia előkeritéshez eladó. József kir. herceg utca 12. sz. 3775

Lakodalomra,
eljegyzésre, esteli vacsorára készitésére, hogy pecsenyéi, tortái és előételei izletes legyen! hivja el Szilágyinét Szent Anna u. 8. sz., aki az én fiam lakodalmában a legizletesebben készitett, bárkinek ajánlom. Kovács Gyuláné. 3872

Pliszérozás
karácsonyra legolcsóbban készül Péterfia 25. alatt. Aljvarrás 30 fillér, aljplisszérozás 1 pengő, réginek átvasalása 60 fillér. Minden 10-ik darab ingyen. — 3760

Elegáns
ruhát, kabátot jutányosan készitek. Tóth Istvánné, Simonffy utca 13. 3877

Jó házikoszt
ebéd, vacsora bentétkezésre s kihordásra jutányosan kapható Varga utca 28. Ugyanott iskolás gyermeket jó ellátásra elfogadok. 3853

A Tolnai Világlapja
karácsonyi számának ára mint az elmult évben P 2.50 lesz. A tartalma az idén a kétszerese. Előjegyzést már most elfogad a Grünhut hirlapiroda, Varga utca 27.

Német-francia
diplomás tanárnőnél alapos nyelvoktatás, magánvizsgákra eredményes előkészités, korrepetalás. Piac utca 79. II. emelet. 3891

Gimnázista
vagy polgárista leányok tanitását vállalom. Különbejáratu utcai butorozott szoba kiadó. — Ugyanott tükrök, férfitélikabát, frakk, zsaket, könyvek, bekötött „Én Ujságom", „Magyar Lányok" eladó. Szent Anna utca 34. 3751

Füzőüzemben
egészségügyi haskötőket melltartókat harisnyatartókat, csipőfüzőket, izlapokat, hasmelegitőket legolcsóbb árban szerezheti be. Füző és keztyüüzem, Kossuth u. 58. szám. 3229

Vadászkeztyüket
speciális kiállitásban, valamint autó, hajtó, lovagló alkalmi és utcai keztyüket legolcsóbb árban árusit Keztyüüzem Kossuth utca 58. Keresztépület. 3228

Egyetemista
(fiut) lakótársul ellátással felveszek. Kovács, Rákóczi 9. 3888

CHAMOTTE TÉGLA
és habarcs kapható: Lukács Vilmos és Testvére Debrecen, Hatvan utca 15. szám.

Fajborok
és almák sajáttermés ó és uj édes, magas foku literenként is napiáron. Arany János u. 30. sz. Blazsek. 3059

Gépirás
gyakorlás olcsó dijért. Cim a kiadóban.

Keztyük
átalakitását, javitását, festését, tisztitását, mosását. Ezüstridikülök bélelését, cigarettatárcára, órákra, késekre, kulcsokra védőtokokat legolcsóbb árban szerezheti be. Keztyü és füzőüzem Kossuth utca 58. 3299

Délutánra
diktálásra gépirást vállal urilány. Megkereséseket „Perfekt gépirónő" jeligére a kiadóba.

ELADAS

Eladó
egy 150 kg. prima zsirsertés. Meszena utca 13. szám. 3917

Férfiszoba
iparmüvész tervezés, — faragott tölgy, 10 darabból igen olcsón eladó Ugyanott szobrok, képek. Kálvintér 13. III. 1. délután 2—4, vasárnap 9—11-ig. 3915

Eladó
egy alig használt 16 soros vetőgép és egy teljesen uj borona egy Ford traktor cséplővel olcsón. Értekezni Hunyadi utca 24. szám. 3916

Egy
12 hetes mátrai selyem pincsi kutya kölyök eladó. Péterfia u. 2. 3911

Eladó
egy jókarban levő 2 sütős, vizmelegitős tornyos tüzhely, vendéglőben is megfelel. Magoss u. 3. 9171

Eladó
nagykredenc, ebédlő asztal, tükör, antik pipatartó, mangorló, madár kalitka. Király u. 9. — 3898

Bunda
180-ért eladó. Bethlen utca 52. Megtekinthető délelőtt. 9128

Bösendorfer,
modern, rövid gyönyörü zongora eladó. Cim a kiadóban. 9152

Boldogkertben
Borzsovay utca 9. sz. alatt, egy teljesen ujjáalakitott két szoba, előszoba, konyhás, tágas laképület a hozzátartozó cca. 380 öl telekkel, — gyümölcsössel, azonnali beköltözés mellett, eladó. Felvilágositást ad a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 8. szám. 3780

Rádió
3 lámpás elsőrendü telefunken felszereléssel eladó. Ispotály u. 13. sz. 3752

Iróasztalok,
kisebbek és nagyobbak eladók. Arany János-utca 47. szám alatt. 3661

Petőfi
nagy mellszobra, iskolák, intézetek, egyesületekben feltünően szépen alkalmazható, eladó. Cim a kiadóban. 3662

INGATLAN

Ezerszázholdas
szatmármegyei birtok szeszgyárral eladó. Nemes Deseő László, Rothermere u. 55. 9168

Belsőguton
12 és 22 hold tanyásföld eladó. Nemes Deseő László. Rothermere utca 55. 9167

Eladó ház,
Nagylétán a piactéren 5 üzlethelyiséggel, 4 szobás lakással és mellékhelyiségekkel. Cim: Fehér László, Nagyléta 629. szám. 9169

Ondódon
negyvenkettő holdas tanyásbirtok Látóképnél átadó. Nemes Deseő László, Rothermere u. 55. szám. 9166

Nap utca
12. számu uriház négyszobás beköltözéssel, — kőistállóval, nagy udvarral jutányos áron eladó.

Motor
öt lóerős eladó. Arany János utca 47. 2865

Macson
eladó 10 hold föld. Értekezhetni dr Veress ügyvédnél Sas 3. 3854

Onossay utca 17.
számu ház nagy telekkel, 2 lakás, üzlethelyiség és 60 drb. kenyérre pékkemencével, azonnal beköltözhető, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 3887

Bajomi József
nő
tüzifa és széntelepe a
pályaudvaron.
Telefon: 8—93.

A debreceni üzletvezetőség szerződéses bérfavágója szabályszerü vasuti utalványra előirt
egységár
alapján házhoz szálli
hasábos és felaprított tüzifát
továbbá hazai és orosz szenet. Magánosok részére
legolcsóbb
beszerzési forrás.

Házak, házhelyek
A Monostorpályi uton a gróf Vécsey utcában, Téglaskertben, Basahalom és Létai utcában, a Boldogfalvi kertben, — Borzsovay utcában többrendbeli házhelyek, szőlők, gyümölcsös és régi lakóházak, melyek a mi tulajdonunkat képezik, eladók.

A gróf Vécsey utcában, Monostorpályi uton és Basahalom utcában ezen házhelyekre az 1 szoba, konyha, kamarás uj tégla épületek épitését is megkezdettük.

Ezen házhelyek, parcellák, régi, valamint uj épületek kedvező áron és részletfizetési kedvezménnyel megszerezhetők.

Mindenre kiterjedő felvilágositást a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet rt. ad. Kossuth u. 8. szám. 3779

A sámsoni
kövesuton a mély forrás mellett 4 hold I. v. prima föld eladó. Értekezhetni Nyil u. 93. 3765

VEGYES

Hatalmas
meglepetés lesz a Szinházi Élet karácsonyi száma. Előjegyzést már most elfogad a Grünhut hirlapiroda, Varga utca 27. szám. 8953

Minden
huszadik előjegyző ingyen kapja a Tolnai Világlap vagy Szinházi Élet karácsonyi számát. Siessen előjegyezni a Grünhut hirlapirodában, Varga utca 27. sz. alatt 8952

Buzakenyérliszt
25 fillér. Elsőrendü Istvánmalmi cukrász nullás és tésztaliszt, friss tengeriliszt disznóöléshez füszeráruk legolcsóbban Horváth, Degenfeld tér, Sas utca sarok. 9027

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadóvállalat könyvnyomdájában, Debrecen, József királyi herceg-utca 16. szám.